

309267 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ డిసెంబరు నెల 26 వ తేది గురువారము No. 219
సంపుటము. ౫ కాళియ క్తి నా మ శం వ త్స ర మా గ్గ శి ర మా స బ హు శ న వ మి గా. సంచిక ౨౧౯

సందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.
మొత్తముగా గొనువారలకు ధర తగ్గింది యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక, మందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు శరతున్న వో మా జవాబుదారి యుండదు.
కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనట యుక్తము.

తామర తైలము	పండ్లపొడి	మోహిని తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు నిర్ధావదము

దగ్గు, తైలము, కడి శెము, రొమ్ముకడి శెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెణుగులు, బిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కెరడబ్బీతో కల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-6-0. పొట్టుఖర్చులు కలు.

అమృతాంజనం డిపో, 109, ప్రేరోడ్డు, బొంబాయి.
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

A BEST OPPORTUNITY.
REDUCTION SALE
FOR
THE CELEBRATION OF SUCCESS
of our Glorious Emperor and his allies in
The Great European War.

The following books of our publication will be sold at reduced priced at the rate of 25 per cent. Less than the original cost (Postage etc., Extra for all Books)

Mr. G.W.M. Reynold's Novels
Big Type Editions.

	Rs. A.
1 Mary Price or The Memoirs of a Maid-Servant in 8 Vols.	5 0
2 Bronze Statue or the Virgin's Kiss in 4 Vols.	2 0
3 Loves of the Harem, A Tale of Constantinople, 4 Vols.	3 0
4 Rosa Lambert or Memoirs of a Clergyman's Daughter in 4 Vols.	3 0
5 Margaret or The Discarded Queen in 4 Vols.	3 0
6 Cananburg House in or The Queen's Prophecy 3 Vols.	2 4
7 The Mysteries of Old London or The Days of Hogarth, 3 Vols.	2 4
8 Pope Joan or the Female Pontiff in 3 Vols.	1 12
9 Faust - A Romance in 2 Vols.	1 8
10 Mary Stuart or Queen of Scots	1 4
11 Soldier's Wife in 2 Vols.	1 4
12 The Seamstress or The White Slave of England in 2 Vols.	1 0
13 Robert Macaire or The French Bandit in England in 2 Vols.	1 0
14 The Young Fisherman or The Spirit of the Lake. Complete.	0 10
15 Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 Vols.	1 0

The above reduction will be allowed only for orders received from the 15th December 1918 up to 15th February 1919.

Apply to:-
The SUPERIOR WATCH CO,
536 Post Box 167 (4) Madras. E.

ఈమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును

"ఎలెక్ట్రా" వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

సరియైనకాలములో తమ సంకేతికస్థలములకు పోగలరు.

"ఎలెక్ట్రా" (1049)

ఎలెక్ట్రా లివరు నడక
చాల దివ్యముగనుండును.
గడియారమంతయు శ్రేష్ఠమైన
వరికరములతో చేయబడినది.

తెన్నలో 1914 సం॥ జరిగిన
కాత్యు వస్తుప్రదర్శనమున గ్రామర్లు
స్వీయ ఎలెక్ట్రావాచికి గొప్పబహుమతి
(గ్రాండు ప్రిక్సు) ఒసంగబడినది.
గొప్ప బహుమానము.

గ్వా లెట్ కం పె సి, స్విస్:మే డు.

సమృద్ధి పైనగడియారములు. చౌకధరలు, కలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోట నుచొరకును.

వీజంటలు: జి. ఇ. సంవత్సరశెట్టి అందుకో, ఎన్.ప్లనేడు, మదరాసు

అమృతార్థన అవశేషము.

ఈ శిష్యామణి శక్తియును దుష్టిచేసి వీర్యమును మోచిం
చి బలమును కలిగించి యున్న శిష్యులకు చేసి ప్రతి కాలి
మంటల కోగొట్టును. మొదలును చల్లచేసి శరీరమునకు
శేషమును కలిగించును. శీర్షకుడు, శేధులు, తల్లికొట్టి
కొమ్మకొట్టి మొదలగువానిని తత్పర నివారించును.
(219) అర్థశాస్త్రం డబ్బీ 1-కి రూ. 2-0-0.
ప్రద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవింద్
అశంకర్ గోవింద్, 157, బ్రాహ్మణ, మదరాసు.

మలయ చందనము

(1251) సె. రోగమును నశింపజేయు
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పర్యాయము లేదు. పిచికారీ
మున్నగు కఠినచికిత్సల తనిలేదు. రుచ్య
మైన మామలయచందనము ఎటువు
తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల
సె. రోగమును మూడురూపలలో మాన్పును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధర్వశార్మసి, రాజమండ్రి.

ఫౌంటెన్ పేనాలు. 1986

ఫౌన్ బద్ద రూ. 3-12-0, వాటర్ మాస్క్ 7-8-0, సాఫెటి వాట
రు మాస్క్ 11-0-0, స్వాన్ 7-0-0, అలెక్సాండా 2-12-0,
నెప్టి (210) 4-0-0, అన్ సోనియా చి కెమెక్స్ 4-8-0. అన్ని
సోపులు, కలెక్టర్, పిచిర్య మొదలగునవి వ్యాపారస్థులకు
R. K. Nathan & Co.,
Fountain pen specialists, Triplicane, Madras.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ
దృష్టి, వాస్తవానుభవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర
కాస్త్రము, భూమి వైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లు
పేక మాయలు, విద్యుత్ విశేషములు గలవు ఇంతేగాక
మనమధ్య మాయలు చేసుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట,
జీవముతో కమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయాచేత మాట
లాడించుట, భూమిపై గజమాయెత్తున గాలిలో మనమధ్యని
నిరాధారముగా విచ్చుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము
లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్
చేయగలరని గాఢరంటి యిచ్చుచున్నాను. దీని నెల 4 రూప
పి. ఆర్. జనార్దనం వాయుడు, బంగళా. (గుంటూరుజిల్లా)

డిల్లీ కాంగ్రెసు యాత్ర.

స్వరాజ్య రైలుబండి

I

(మా ప్రత్యేక నిత్యపత్రికయొద్దనుండి)

బొంబాయి, డిసెంబరు 23:—క్రిష్టమను సెలవుదినము లందు భారతీయులకు కాంగ్రెసు యాత్ర జేసి విశ్రాంతిదినము లను సద్వినియోగము జేయుట యవసరమైనది. ఓపికగల వారందఱును శ్రమకల సేవలను జూపించి కాంగ్రెసు యాత్రను విద్యుత్తుముగ జేయుచున్నారు. కరణ ప్రభువు జాతీయ భావమును వికల్పముచేయుట కంగరూపు విభజనమువలె క్రీష్టమను సెలవునకు వాడుకదినములకు తగ్గించి రాకపోకలకు తగిన యవకాశము లేకుండ జేసిరి. కాని వారి ప్రయత్నములు సఫలముగా లేదు. దైవాగ్రహమువలన నీయేడు శనివారములు కలిసిరిచ్చినందున సెలవుదినములు 12 వచ్చినవి. చెన్నపురి రాజధాని నాయకులు దూరముననున్న డిల్లీకి పోయి వచ్చుటకు తగిన సౌకర్యము కలదు. కాంగ్రెసు యాత్రకులు నాలుగైదు దినములందుండియును వెడలుచుండిరి. కేకన పిక్లిగారు సభ్యుమూర్తిగారు మొదలగువారు శుక్రవారము సాయంత్రము బయలుదేరి. చెన్నపురినుండి బి. ఎన్. కర్మ, గోవింద రావుల వ్యవస్థ, ఎ. రంగస్వామయ్యగారు ముగ్గురిందరు శనివారము సాయంత్రము కాంగ్రెసు యాత్రకు బయలుదేరిరి. నేను వానిననుసరించి బయలుదేరితిని సంగమించితిని. జాబోటి ఆధ్యక్షాధిపతులు మరలించునట్లు కలదు. యాత్రానెలకొనగాక తన జీవితాధనమునకు గాను వారు వారి వ్యాపకచతులములను సమర్పించుటకును వెనుకాడరు. క్రీష్టమను సెలవుదినములందున్న యిటువంటి ప్రయాణముతో నెండిపోయినది. మొదటి రెండవ తరగతి ప్రయాణములకు స్థలము లేనపుడు ఇంటర్మీడియేటు మూడవతరగతి వారి గతిని వర్ణించుట యవసరము. నా స్నేహితు లొకరు ఇంటర్మీడియేటును స్థలములేకను మూడవ తరగతినుండి వెనుకకు వెనక్కువచ్చినది. స్థలములు నిర్రేపించినను సెలవునకు ప్రయోజనము గలుగదు. రైలునిర్వాహకవ్యవస్థల నెరిగినవారు అట్లించినచీకటి చించినచీకటుదురు. ఆలస్యముగ వచ్చినవారు ముగ్గురువ్యవస్థన వచ్చినవారు నీయర్థము నెలుగకను కష్టపడుదురు. కొందరు ముఖ్యముగ సోల్టరులు జలర్తదీప్తికి ఇతరులకు సర్వకారీని స్థలముల నాక్రమించుకొని ఎకకు చెప్పినను వాస్తవములకు వదలరు. వారల నెరుగు నేమియును చేయలేరు. ఎటులైనను రెండవతరగతి వారికి మొదటి తరగతి వారికి స్థలము కలదు. మూడవతరగతి వారికు కలుగును లేకపోయినది తదంత అధికారులకు తెలుపబడినది. ప్రయోజనము గలుగలేదు. గొర్రెలమందవలె మూడవతరగతి బండ్లలోనికి మూడవతరగతి ప్రయాణికులు నెట్టబడుదురు. వారు కూర్చున్నదియును నిలవబడినదియును కనుగొనువా రెరుగు లేరు. రైలుబండ్ల ఆవాయువును విశేష భాగమును మూడవ తరగతి జనులు సమకూర్చుచున్న వారి సౌకర్యములకై అధికారులు పరిచూచుకొనవలెనుట మాత్రము చేయవలసివచ్చింది. మూడవతరగతి జనులకు బండ్లందు స్థలసౌకర్యము లేని విధముననే వారికి ముగ్గురును భోజనసౌకర్యమును లేదు. తేయాకు నీటిని త్రాగుటకును ఫలహారము చేయుటకును పరిశుభ్రమైన స్థలము లేదు. పరిశుభ్రమైన వస్తువులు విక్రయింపబడవు. మొదటి రెండవ తరగతి జనులకు మేజులు బల్లలుగల మంచి గదులుండినను మూడవతరగతి వారికి విశ్రమించుటకు తగిన స్థలమైనను నుండవలెనా? కాంగ్రెసు యాత్రానెలకొనగాక వారలకు పూర్వము ముగ్గురు వ్యవస్థ ప్రజేకములను విందులను చేయుట యవసరముగ నుండెను. గుత్తి, రాయచూరు, హోలూపురము మొదలగు స్థలములను కాంగ్రెసు యాత్రానెలకు అన్నము ఫలహారములను సమకూర్చుచు వాదించుట యవసరముగ నుండెడిది. ఇప్పుడట్టి ప్రయత్నములకు విరమించుటకు రైలుబండియనున్నది. చెన్నపురినుండి డిల్లీకిపోవు వారు విశేషము నుండి లేచున రైలు అధికారులు ప్రత్యేకము రైలుబండిని నడిపించుటకు విరమించిరి. శనివారము మొదలు బండియందు పయనముచేసిన కాంగ్రెసు యాత్రానెలకు మార్గమును సమకూర్చుటకు నవసరములకు తేకను సోమవారమునందు బొంబాయి, కరణము ముఖముగ జేసిరి. బొంబాయినుండి సోమవారము సాయంత్రము 8 గంటలకు బి. వి. పి రైలు సంఘము వారెన్నామి చేసిన ప్రత్యేక స్వరాజ్య రైలుబండి బొంబాయి ప్రతినిధులతో డిల్లీగరమునకు బయలుదేరినది. ఆంధ్రులు బొంబాయి రామ స్వరాజ్య రామ

కాంగ్రెసును సేవించుటకై బయలుదేరిరి. హార్మి మన్ జిన్నా ద్వారా కాదాను యమునాదాను కల్పాను కపర్జి మున్నీ ఎరంగ స్వామయ్యగారు సభ్యుమూర్తి గోపాలస్వామి మొదలియారు కాశీనాథుని నాగేశ్వరగారు గారు ప్రభువులు స్వరాజ్య రైలుమీదను బయలుదేరుచున్నారు. ముగ్గురువ్యవస్థకుందు విందులను ఫలహారములను వారించుచు ముఖముగ వారెలు బండి డిల్లీకి 25-వ తేది ఉదయము చేరగలదు. ఆ బండి ప్రత్యేకము కాంగ్రెసు ప్రతినిధులకుగాను ఏర్పడినది గాన ప్రతినిధుల సౌకర్యమునకై వారి కవసరమగు స్థలములందు నిలిచిపోగలదు. కాంగ్రెసు రైలు సమాచారములు వింతలు డిల్లీనుండి వ్రాయగలను.

ఫోర్టు సెంటు జారి గజెటు

డిసెంబరు 24 మంగళవారము

పట్టికకాళి

మానసియులకు దివానబహదరు రఘునాథరావు రామ చంద్రరావు పంతులు గారికి రెండువారములు పివిలేజు సెలవు ఇచ్చిరి.

జానుటూడరు గేయగారిని కాంగ్రెసు గారిస్థానే కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరుగా నియోజించిరి.

న్యాయకాళి

విశాఖపట్టణము అన్యాయశాస్త్ర నిర్వాహిని విరాస్వామి మొదలియారుగారికి మూడు నెలలు పివిలేజు సెలవు ఇచ్చిరి.

సామ్య యెలు కల్లెజిగారిని ఫాక్టరీల ముఖ్యవిచారణ కర్తగా నియోజించిరి.

పోలీసు జిల్లా సూపరింటెండెంటు హార్లాం ఎర్నెస్టు విలియమ్సుగారిని పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగా నియోజించిరి.

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు నందనూరు హరిహర జగదీశ ఆయ్యగారు మదరాసు నగరమునకు అడివనలు అసిస్టెంటు కమిషనరుగా నియోజించిరి.

కృష్ణా జిల్లా మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటు బెనెలు రామారావు బి. సి. ఎన్ గారిని కృష్ణా జిల్లా అడివనలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగా నియోజించిరి. రామారావుగారు సాక్షుల వాద్యులమును ఇంగ్లీషు భాషలో వ్రాసికొనుట అధికారము నయిత మిచ్చిరి.

చిత్తూరులోని మొదటిగ్రేడు న్యాయవాదులు గోమతము శ్రీనివాసాచార్యులుగారిని అఫీషియలు రిజిస్టరుగా నియోజించిరి.

ప్రకృతము బందరు, నెల్లూరుపురములందు గల పెంపర

రి సబార్డినేటు జడ్జిగారి కోర్టులు జరిగెనెల 1 వ తేదీ నుండి ఒక సంవత్సరమువరకు ఆపురములలోనే యుంచుటకు ప్రభుత్వము వారు తీర్మానించిరి.

రివిన్యూకాళి

డి. వి. శ్రీకంఠయ్యగారికి 48 దినములు పివిలేజు సెలవు ఇచ్చిరి.

కృష్ణస్వామి రంగస్వామి అయ్యగారిని ఆనంతపురము ప్రెజిడెం డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియోజించిరి.

బసవరాజు న్యాయారాధనరావు పంతులుగారిని విశాఖపట్టణము ప్రెజిడెం డిప్యూటీ కలెక్టరుగా ఆనంతపురమునుండి బదలాయించిరి.

న్యాయపతి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారిని కృష్ణా జిల్లా ప్రెజిడెం డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియోజించిరి.

కలారి వేంకటగోపాలరావు నాయుడుగారిని గోదావరిలో గ్రామకంఠముల విషయమున పనిచేయుటకు సైన్యము డ్యూటీలో నియోజించిరి.

పట్టికవర్గముకాళి.

కడపజిల్లాలోని ఆదినిమాయపల్లి ఆనకట్టను మరమ్మత్తు చేయుటకుగాను కడప కర్నూలు కాలనలలోని కొంతభాగమును జనవరి 31 వ తేదీనుండి మూయుదురు.

అసిస్టెంటు ఇంజనీయరు బి. ఎన్. రామస్వామిఅయ్యగారిని గోదావరి కెస్టరు డివిజనుకు బదలాయించిరి.

కర్నూలు హెడ్ క్వార్టర్సును ఇంజనీయరు పి. ఎన్. విశ్వనాథఅయ్యగారికి రెండు నెలలు సెలవిచ్చిరి.

ఫారెస్టుకాళి.

అప్పరు గోదావరిజిల్లా ఫారెస్టు అధికారులు పి. వేంకటరమణయ్యగారికి మూడు నెలలు సెలవిచ్చిరి.

రేంజరు ఎన్. సి. మాధవపిక్లిగారిని చిత్తూరుజిల్లా మామండూరు రేంజికి బదలాయించిరి.

రేంజరు బి. చెంచురామనాయుడు గారిని కావరేలి రేంజికి బదలాయించిరి.

ఫానిక కాళి.

చింతలపాటి వేంకట నారాయణరసింహారాజుగారిని విశాఖ పట్టణము జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియోజించిరి.

ఎన్. వేంకటరామస్వామి మొదలియారుగారిని మదరాసు నగర పారిశుధ్య సంఘమునకు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

నెమలి పట్టణి గామారావు గారిని మదనపల్లి తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ నియోజించిరి.

కట్టచుంచి కొళంద రెడ్డిగారిని బెజవాడ తాలూకా బోర్డునకు ఉపాధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనిరి.

ఎన్నగూడెము తాలూకా తహశీలుదారు ఇంటూరి కొటయ్య నాయుడుగారిని ఏలూరుతాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నియోజించిరి.

విద్యాకాళి

రావుసాహెబు తంజావూరు విశ్వనాథ శివకుమార క్రిస్టి, కే. రా. ప్రాసూ, కెప్టను నిజాతుల్ గాన్లు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులుగ నియోజించిరి.

కోలాచల వెంకట ఆస్పాల్కర్ ఎం. ఏ. గారిని కృష్ణా జిల్లా అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుగారికి సహాయులుగా నియోజించిరి.

ఈ. నరసింహుగారు రాజంపేట ప్రాజెక్షన్ సబు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుగా నియోజించిరి.

ఏ వెంకటసుబ్బారావు ఎం. ఏ. గారిని రాజంపేట సబు ప్రొటం సబు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుగా నియోజించిరి.

కుంకుమపువ్వు:—చూయొక్క మార్కునిమార్కు గల కుంకుమపువ్వు వెల తగ్గించబడినది. కావలసినవారు వెంటనే తమ ఆర్డరులను రిజిస్టరు చేయుచుకొని నూతన సంవత్సర క్యాలండరు కొకదానిని పొందు టుచిత్తు. (1897) ఎన్. నారాయణ అండుకొ 21 హక్కుమీద, ఫోరబా గయ

హోమయోజం: బంగ్లాంయోజంకర్ (డక్ అండు కెవికర్ కంపెనీ నెం. 155, హమ్మూరునీటి పీఠి, బొంబాయి.)

మిక్కిలి మనోహరముగు నువాచన 126

(రిజిస్టరు) ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టరు) కాబడినది.

ఇప్పటికాలపురది కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు నువాచనగారి. ఆటో-హోటెలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే నిర్దమ కంకుబడిన కేవల పున్నసారము.

నీ కువాలపై కొన్ని చిందువులు తెలుకరించినవో, మనోగ్ధమగు నువాచన నిన్నులవరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల నీసాలలో నుండును.

ఇన్నునెలు (అర గ్రాం)	నీసా 1-3 గ 0.8-0
చుక్కరకము నెలు 1- గ్రాం	" " 0.12-0
వేంకటనెలు 2 "	" " 1.4-0
వెడ్డనెలు 4 "	లేక 1/2 కొన్ను " 2.0-0

వి. పి. ఖమ్మం బుడ్డి 1-3 0.6-0, 3 బుడ్డు 0.14-0 ప్రత్యేకము.

తల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపులాను దొరకును. నిక ఆనేకమగు సకల పెంట్లు కలవు. కావున, తాను కొనుగట్టును నీసానెలు, కావునను ఆటో-డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో-డిల్ బహార్ యొక్క నలుకణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవాకికి వ్రాసినవో ఆటో-డిల్ బహార్ నువాచనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

హోమయోజం: బంగ్లాంయోజంకర్ (డక్ అండు కెవికర్ కంపెనీ నెం. 155, హమ్మూరునీటి పీఠి, బొంబాయి.)

ఇ. నా. నువాచన:—నెనుకా పురుషోత్తమరాజ్, వై. నా. నువాచన, మ. నా. నువాచన.

కాశీపాత్ర పరిమార్చిన బాగువారము

(రైతుల విజయ)

అంగం

హిందూ దేశ సేన గౌరవములు.

అంధ్ర, డిశంబరు 19. — హిందూ దేశ సేన గౌరవములు చేసిన యాత్రాదినాటికి ఈ క్రింద వేర్వేరుగా ఉన్న గౌరవము లొసగబడిన గణపములు ప్రకటింపబడినవి:—

కె. సి. బి. బిరుదు:— మేజరు జనరలు ఇ. ఎస్. మాన్సు, మేజరు జనరలు సర్ జి. ఎం. కర్నూలు (కృష్ణా); జి. ఎస్. ఇ. బిరుదు:— సేనాపతులు కర్నూలు విలియం మోన్ట్యూర్ (హిందూ దేశ వైద్యులము) ఎ. డబ్ల్యు. పీక్ (వైద్య పటాలము) సి. హెచ్. మెర్సెస్ (లికెన్సు పటాలము) డబ్ల్యు. స్మిత్ (ఫింగిరి పటాలము) ఎ. హెచ్. వుడ్, (ఇది ముఖ్యమంత్రి కౌన్సిలు సభ్యులములు) వైద్యోగ్యము:— లెఫ్టినెంట్ కర్నూలు ఎ. పి. డ్రెస్కా (కూర్మ సభ్యులము) జి. కె. నాకర్ (హిందూ దేశము సివిల్ సభ్యులము వైద్యకాళము చెందినవారు) మేజరు ఎ. ఇ. వాల్టర్ (హిందూ దేశ వైద్య పటాలము) కెప్టెన్ ఎ. డబ్ల్యు. క్లిప్టన్ (డెర్మాటోలజీ పటాలము) లెఫ్టినెంట్ జి. హెచ్. హాంట్ (భరత దేశమున) (బెంటు లెఫ్టినెంట్ కర్నూలు పదవికి చెందినవారు:— మేజరు పి. ఎల్. గ్రోవ్ (చెన్నై పటాలము) మేజరు జి. బ్రౌం, మేజరు దాన్ మేజరు విలియంస్టన్ (వీరందలు హిందూ దేశ సేనలోనివారు.)

రాగిగనులు

అంధ్ర, డిశంబరు 19:— కేపురాగిగం వెనీ సభ్యులకు అభ్యుత్తర సభ్యులందు కంపెనీ వారి కైశ్వర్యము ముఖ్యమంత్రి గారి కంపెనీ వారు హిందూ దేశము నందలి రాజా కొండలగులకు తమదృష్టిని దిద్దినందున, రాజా చెంతనే యున్న తోడే అను ప్రదేశమునందు గూడ రాజా యున్నట్టి గనుల కనబడినందున విశేషావకాశము గలవని చెప్పి.

సర్ లయ నెల్ ఆబ్రహముగారు.

అంధ్ర, డిశంబరు 19:— సర్ లయ నెల్ ఆబ్రహము గారికి జబ్బుగానున్నందున రిమాండములకు సెలవు సంగబడినది. వారు డోగ్గము లేని కాలమున మాట్లాడి సేటన్ గారు పనిచేయమనెడిదరు.

రబ్బరు మార్కెటు.

అంధ్ర, డిశంబరు 19:— సింగపూరునందు 95 సేల టన్నుల రబ్బరు చేర్చి పెట్టబడినది రబ్బరు కంపెనీ భాగ దారుల సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు.

లై సెన్సులు

అంధ్ర, డిశంబరు 19:— ఇంచ్ కేపు ప్రభువు గారు ట్రైబ్యునల్ కమిటీ యుక్తము ప్రకటించు వ్యాపారమున ముందుగ పంజరు సలకులను నిర్ణయించుట లై సెన్సు లిచ్చుట మున్నగు నిర్బంధములను తక్షణము తొలగింపవలెనని ప్రాయశాస్త్రము. హిందూ దేశమునందు కొంచెము చెడిపోయిన నాకను బాగుచేయుటకు ఉక్కు రేవులను హిందూ దేశము నకు పంపునందర్బయిన లై సెన్సు ఈయనందున చాల ఆలస్య మయ్యెనును ముందుగా దానికి తోడ్పడుటకు నాకను బంపునట్లు సర్టిఫికేటు సేవకునందున ఆనాక ఆచట సేవ పడి యుండవలసి వచ్చెననియు ప్రాసిరి.

విల్సనుగారు అంధ్రముకు వచ్చుట.

అంధ్ర, డిశంబరు 21:— వెనీ డెంటు విల్సను గారు విల్సను సతియు డిశంబరు 27 వ తేదీన అంధ్రముకు వచ్చి నాలుగుదినము లుండెదననియు వారిద్దరును బకింగుమాము రాజమండ్రి నుండి రాజమండ్రి కలియుగమునందురునియు అధికారులు ప్రకటించిరి.

బ్రిటిషు వ్యాపార నౌకలు.

అంధ్ర, డిశంబరు 20:— యధారంధమునండి పోంబర్ల కేపురము నిర్బంధ వాసమున నుంచబడిన 15 బ్రిటిషు వ్యాపారనౌకలు జర్మనీ వాసిలతో ట్రైకానమిడికి వచ్చినవి.

సర్ డగ్లసు హేగుగారు

అంధ్ర, డిశంబరు 18:— క్రిష్టును సమయమునకు సెలవుమీద సర్ డగ్లసు హేగుగారు అంధ్రముకు వచ్చునపుడు వారి కలిగిన గౌరవమును సన్మానమును చేయుటకు ప్రత్యేకములు జరుగుచున్నవి. అధికారులు హేగుగారి సేవకు ప్రశంసించుచు సన్మానముచేయుట కొంత ఆలస్యముగా జరుగబోయినను ప్రస్తుతము వారి సందర్శనను చిరకీర్తికరముగా నంజునట్లు చేయుట కేర్పాటు చేయబడుచున్నది. జనరలు హారన్, జనరల్ పూయర్, జనరలు బర్మన్, జనరలు రాలిన్సు, జనరలు లింగుగార్లు, లెఫ్టినెంట్ జనరలు ట్రావర్స్ కార్నూ, (క్వాటర్ మాస్టరు జనరలు) లెఫ్టినెంట్ జనరలు లారెన్సు, లెఫ్టినెంట్ జనరలు ఫోట, మేజరు జనరలు సామంతు (విమానాధిపతి) గార్లు, సర్ డగ్లసు హేగుగారి కాగ్యవర్తి మున్నగు నాకలముల గూడ హేగుగారికి వచ్చెదరు. సర్ డగ్లసు హేగుగారు నాటిపర్యావృత్తము 1 గంటపాడు చేరించుకొనున వచ్చెదరు. అచ్చట కానాలు ప్రభువు వారి సెలవుగొని గౌరవించును. వారు విక్టోరియా గుర్రము బండి గుర్రము రాజమండ్రికి వచ్చి బోయి అచ్చట రాజాగారికి విందారగించెదరు.

విమాన వ్యాపారము.

అంధ్ర, డిశంబరు 20:— విమాన విషయములయందు వెంటనే ప్రభువు గారు మాంజెట్టు నగరమున నుత్సాహించుచు ఇట్లు చెప్పెను:— ఇప్పుడు మనకు వాయువిమానములను సముద్రవిమానములను ఆవిష్కరణముగ నున్నవి. అవి గంటకు 100 మైళ్ల వేగమున 7 గురు విమానముల నడుపుచున్నది, 30 మంది ప్రయాణికులను 1200 మైళ్ళు వరకు ఎచ్చటకు ఆగకుండా తీసికొని పోగలవు. పెద్ద నౌకా నిర్మాణ సంఘము లను, వ్యాపార సౌకర్య సంఘములను నౌకావ్యాపారవిషయమున విశేష శ్రద్ధ వహింపవలెను. సంధి ముగిసిన వెనుక ప్రభుత్వమువారు యుద్ధవిమానములను వ్యాపారవిమానములను గా మార్చుటకు వానిని విమాన నిర్మాణ సంఘములకు చౌక భరతుల విక్రయింపవలెను. విమాన విషయ ప్రభుత్వ సంఘమున సభ్యులను మార్చవలెను. ఒకదేశమునండి యింకొక దేశమునకు విమానములు వెళ్లునట్లు చేయుటకు నూతనయంత్రములను ప్రయత్నింపవలెను. దీనికొకటి అంతర్జాతీయ (సర్వజాతుల) విమాన విషయ మహాసభ నౌకదానిని జరుపవలెను. ఈ మహాసభ నిర్ధానమును తయారుచేసి మిత్రమండలి ప్రభుత్వములకు పంపుచున్నాము. అది అంగీకరింపబడినచో అంతర్జాతీయ విమాన విషయసభ యొకటి బహుళ: నాలుగైదు మాసములలో సమావేశమై ఆసభయందు ముఖ్యజాతులవారు విమానవ్యాపారవిషయమున తీర్మానముల చేసికొందురు.

నూలుపరిశ్రమ.

అంధ్ర, డిశంబరు 20:— యుద్ధమునల ఆ నేకలకుల నూలుకండలు నాశనమైనవి. వానినిపుడు మరల చేయుచుట త్వరలో జరుగదు. ధరలు యుద్ధము గాక నూలుపరిశ్రమ 200-300 రెట్లు హెచ్చినవి. గాన ప్రస్తుతము నూలుపరిశ్రమలు చాల హెచ్చుటకు వీలులేదు. క్రొత్తగా యంత్రకాలల నేతలైన నేర్పరిచినవారు ప్రాతీయంత్రకాలల పోటీకి నిలువగలిగియుండరు. అపకృష్టదార్థములను చక్కబడచుటకు చాల కాలము పట్టునది సర్ సి. మెకారాగారు నుడివిరి.

సేన.

అంధ్ర, డిశంబరు 20:— ఫిబ్రవరి 25-వ తేదీ మొదలు సెప్టెంబరు 15-వ తేదీ వరకును సేనలకు సహాయముచేసిన వారిలో ప్రతీకాసాత్రులగు ఉద్యోగుల శ్రీల పేరులను మార్చుట హేగుగారు ప్రకటించిరి. సర్ డబ్ల్యూ. ఆర్. బర్మన్, ఆంధ్ర ప్రభువుగారి పేర్లు ఇండియా సేనలోని కల్లులు ఆర్. పి. కాంట్లెస్, ఎఫ్. డబ్ల్యూ. కాంట్లెస్, సి. ఎస్. మాక్మిలన్, లె. కల్లులు అబ్బాటు, సి. డబ్ల్యూ. కామెసు, జే. ఆర్. కోలర్డి, ఇ. పి. ఫాగన్, జి. గింథామను, మేజరు, జే. కేసు, ఆర్. హెచ్. హాట్లెస్ స్మిత్ గార్ల పేరులు గూడ వాటికి లో నున్నవి.

అమెరికా

న్యూయార్కు యాల్ఫ్ కల్బు

అంధ్ర, డిశంబరు 20:— 1919 వ సం. మునందు తమ స్థానమునకు రావలెనని సర్ థామసు లిప్టన్ గారు కల్బువారు కోరగ (ప్రస్తుత యుద్ధ విషయపరిస్థితులు ఆటలకు తగిన యంత తేదని కల్బువారు తెలిపిరి.

సంధివరతుల మార్పు.

జర్మనుల కోర్కె.

వాషింగ్టన్, డిశంబరు 21:— తమకు (యూనైటెడ్ స్టేట్సువారికి) ప్రత్యేకముగా బంపవలసిన మిత్రమండలి కందటికి పంపవలెననియు లాస్యంగుగారు ఎన్నికరాయయము జర్మను అధికారులకు మందలించిన సంధివరతుల తీవ్రతను తగ్గింప వలెననియు, ఆహారసామగ్రి వసతులను జేయవలెననియు విజ్ఞాపన జర్మను ప్రభుత్వము వారినుండి యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వము వారికి వచ్చినది. ఈ విజ్ఞాపనము ప్రకటించినచో ఇదివరకు నిర్ణయించుకొనిన విధానమునకు వ్యతిరేకముగా చేసినట్లుగున గనుక, జర్మను ఇట్టి యుద్ధముల మూలమున తమపరాజయ ఫలములను తప్పించుకొన ప్రయత్నించుచున్నాడు. కాన ఈ విజ్ఞాపనముగూడ ఇదివరకు వచ్చియుండిన విజ్ఞాపనల వంటిదేకనుక ప్రభుత్వమువారు దీనిని ప్రకటించరు.

సర్వజాతుల సాభాత్వసంఘము.

వాషింగ్టన్, డిశంబరు 21:— రిఫర్మిజు వాయున డగ్ల లాడ్ గారు సేటుసభయందు సభ్యునియందు సంధి యేర్పాటు అనంతరమువలకు సర్వజాతుల సాభాత్వసంఘము విధాన విషయమున నిలిపి యుంచవలెననియు, దానిని ప్రత్యేకముగా యోచించవలసి యుండు ననియు చెప్పిరి.

రెసుక్రాను ముత్యముల వర్తకము.

అంధ్ర, డిశంబరు 20:— రెసుక్రాను సంఘమువారి నరింపిన విజ్ఞప్తి ననుసరించి భవిష్యత్తు అధికముగ సులభమున విక్రయములను ముక్తాహారములను క్రిష్టిలో నిన్నున విక్రయింపబడినవి. ప్రధానకారణము 22 సేల పౌనుల విక్రయింపబడినవి. విక్రయములను మొత్తము 9,492 పౌనుల వచ్చినవి. విరాళములగూడ చేసిన లక్షపానుల వచ్చినవి.

రమ్యాసితి

రమ్యాసితి

అంధ్ర, డిశంబరు 18:— యుఖ్యముగా బాల్టిక్సును ద్రవీకమునందు మిత్రమండలివారు జోక్యము గలుగజేసికొనవలెనని సమస్యకు వార్తాపత్రికలు ముఖ్య ప్రాముఖ్య మొసంగుచున్నవి. బాల్టిక్సును ద్రవీక రాష్ట్రములందు బోల్షివిక్కుల సేనలు లివోనియానుందు వాక్ అనుభావమునందుల రైలుచే జంక్షను ప్రదేశముకు సమీపించుచు, ప్రీడిక్టర్లు అనువురములవద్ద దూరానదినివాటి ఎస్టానియానుచున్న మిట్రా అనువురము మీదికి పోవుచున్నవి. ఎస్టానియాను దున్న సేనలు దుగ్గలములై యుండి బోల్షివిక్కులను నడ్దగింపవలెనని ఇంతలో జర్మనులు బాల్టిక్ రాష్ట్రములనుండి వెలిసేవుచున్నారు. దోపిడి గాంధ్యంకి జర్మనీ నుండి తూర్పు గాన్త్రములను సంరక్షించుటకు సర్వసాధనములు చేయబడుచుండెనని సోవియటు కాంగ్రెసు సభయందు హార్ ఎబర్ట్ అను నతడు చెప్పెను.

డెయిలీ క్రానికలు ప్రకారము ప్రత్యేక విలేజు ఈ విషయమును గూర్చి ప్రాయము రమ్యావారు ఆహారపదార్థములు తేకుండ బాధను తప్పించుకొనగోరినచో బోల్షివిక్కులు మున్నే నిజపుకొనవలసియుండు ననియు, ఆహారపదార్థములు బోల్షివిక్కు అధికారుల స్వాధీనమునందున్నవనియు, సేల కొలది సైనికాధికారులు బోల్షివిక్కు సేవయును చేయుచున్నారనియు అట్లు చేయుండనిచో వారు నిరాహార్యై యుండవలసి యుండునని వారిట్లు చేరినయు తెలుపుచు బోల్షివిక్కు సేనయును 80 లక్షలమంది గలరను వార్త విశ్వసంపదగినది గాదనియు 180 వేలమంది గల సేన రమ్యావారు దన్న భాగములందును చెల్లాచెల్లై యున్నదని విశ్వసంపదమున చెప్పుచున్నాడు. బోల్షివిక్కులు యూరపు ఇతరభాగములపై యుద్ధము సలిపి బోల్షివిక్కు భవములను వ్యాపింపజేయుటకు తమ బలమును వృద్ధిచేయుచున్నా.

ఆంధ్రవత్తిక

1918-వ సం॥ డిసెంబరునెల 26-వ తేదీ

గురువారము.

అధికారులు: స్థానికచిహ్నములు

హిందూదేశమున స్వపరిపాలనేచ్చ ప్రజలు చున్న కొలదియు, ప్రజలలో నాత్మగౌరవము కూడ హెచ్చుచున్నది. ప్రాచీనాచారముల గొన్నింటి సులభముగ కొనసాగించుట కందుచే వీలు గలుగుటలేదు. కొంతకాలము క్రిందటివరకును, అధికారులెట్టివారయినను, ఉద్యోగవదలి చాలించుకొని వెడలుచున్నపుడు వారికి ప్రజలపక్షముననొకవిజ్ఞాపనను సమర్పించుటయు, నొక స్థానికచిహ్నము నెలకొల్పుటయు నాచారములుగ నుండెను. ఈ కార్యములు కొందరికి రుచింపకున్నను, బహిరంగముగ నాడేపించి ప్రతిఘటించువారయినందున నుండెడివారు. బొంబాయి నగరమునందీ యాచార మెటుల కొనసాగుచుండెనో విల్లింగుడను ప్రభువు పరిపాలనముగూర్చి వ్రాయుచు, ప్రొఫెసరు వి. జె. కలెగారు హిందూపత్రికానుబంధసంచికలో నిటుల వర్ణించిరి.

“ఉద్యోగము చాలించి వెడలెడి గవర్నరులకు బొంబాయిలో స్థానికచిహ్నముల నేర్పరచెడి పద్ధతి నూతనమయినది గాదు. కొంతమంది ప్రజలు అధికారులను గౌరవించెడిసభలలోను, ఉత్సవములలోను పాల్గొనుచున్నగాని, పౌఖ్యవంతముగ నుండజాలరు. ఇట్టి కార్యము మొదలిడిన పిమ్మట, తోడ్పాటు కేమియు కొంతయుండదు. గవర్నరు గాని మరి యే యితర యద్యోగిగాని చేసినవ్రాచేయని వ్రాకొన్ని స్వల్పకార్యములు గోరంతలు కొండంతలు చేయబడును. వెంటనే చందాల ఖజీన యొకటి బయలుపెడలును. సార్వకచిహ్నములు ప్రతిష్ఠింపబడును. స్వతంత్ర స్వభావులును, ధైర్యవతులును ఇట్టి యుద్యమములను ప్రతిఘటించుట యొక పనిగ బెట్టుకొనరు. ఇట్టి కార్యములు ప్రజలపక్షమున జరుపబడినను, ప్రజలు ఏటిపై నుపేక్ష వహించుటయో, ఉదారభావముతో ఏటిని గూర్చి ప్రాతికూల్యము జూపకుండుటయో సంభవించుదును. ఒకానొకపుడు మాత్రమింతాత్రము కొనసాగించి అట్టి లెజి. ప్రజల పక్షమున జరుపదలచిన సభ, స్నేహబృందపు సభక్రంద మూటుచుండును. బొంబాయిలో నిట్టి చిత్రము లిదివరకే నేకములు జరిగియుండెను. ఇటీవల జరిగినది మాత్రమన్నిటిని మించినదని చెప్పవచ్చును.”

బొంబాయి ప్రముఖు లీ ప్రాచీనాచారమును ప్రతిఘటించ సమకట్టిరి. అంతటితో నాచారదాసులలో కలవరముదయించెను. తమ నడవడిని మార్పుకొనుట కిష్టములేక, వీరు ప్రజలపక్షమున సభ జరిపిరి. ప్రజ లిట్టి నిరంకుశ చర్యల కికమిద సహించరని, పురమండరమున జరిగిన సభవ్యక్తపరిచెను. సాంచాల దేశములో సర్. మైకేలు ఓడ్డయ్యరు వారికి గూడ స్థానికచిహ్నము నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. వీరి సామర్థ్యముతో ప్రజలకు సమిత్రము లేదు. కాని, ప్రజాశయములను ధిగ్గజపించుటకు వీరు గావించిన ప్రయత్నము లెల్లరకు కరితలామలకములే. వంజాబునకు స్వపరిపాలనముతో నిమిత్తము లేదని,

యాయన దెలిపియుండెను. తిలకు పాలు మొదలగు జాతీయ నాయకులను తమ రాష్ట్రమున నడుగిడకుండ నాజ్ఞాపించెను. పత్రికా స్వాతంత్ర్యమును నామమాత్రావశిష్టము గావించెను. ట్రిబ్యూనుపత్రికా ప్రతినిధి శాసన నిర్మాణ సభకు రాజనదని యుత్తరపిచ్చెను. మాంటాగు సంస్కరణ విధానము గూర్చి వీరి ప్రాతికూల్యము వేటతెల్లమే. న్యూయిండియా పత్రికను తనరాష్ట్రమునకు రానిచ్చుట లేదు; ఇంతయేల యాయధికారి ప్రజాభిప్రాయమును తృణీకరించుటలో అందర మించెను. అట్టివారికి గూడ, స్థానికచిహ్నములు దలపెట్టబడుచున్నపుడు, ఈ యాచార మొత్తవరకీ దేశములో నాటుకొనినదియు నూహించవచ్చును. వంజాబుదేశపు ప్రజలు బొంబాయివారివలె తమయసమృత్తిని బహిరంగముగ జూపలేక బోవచ్చును గాని ట్రిబ్యూనుపత్రిక దెలిపినటుల ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనుటకు ప్రయత్నించినచో, యీ సూచన కెన్నడును అంగీకారము దెలిపియుండదు.

ఈ యాచారప్రాబల్య మటుండ, స్థానికచిహ్నముల నేల నెలకొల్పవలయునో కొంచెమాలోచించుట యవసరము. రాష్ట్రీయాధికారులు ఉద్యోగధర్మమును నెఱవేర్చుటలో నాధిక్య మెద్దియు లేదు. అది వారి విధియే యున్నది. ఈ విధిని నెఱవేర్చినందులకు వారి కత్యధికమగు వేతనము లొసగబడుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో స్థానికచిహ్నముల ప్రతిష్ఠింపవలసిన ప్రసక్తి కవకాశము గాన్పించదు. తమ సర్వస్వమును దేశమునకు ధారపోసి, దారిద్ర్యక్షేత్రమును సంతోషపూర్వకముగ భరించుచు, నిరంతరము పరుల కుపకారము గావించుటకు కృషిసలుపుచున్నట్టియు కృషి సలిపినట్టియు, దేశభక్తుల కెట్టి స్థానికచిహ్నములు హిందూదేశమున నెలకొల్పబడినవి? అట్టివారికే లేనపుడు, తాత్కాలికముగ నుద్యోగవదలవల సలంకరించి, యీ దేశముపై నభిమానము వహించనివారికి స్థానికచిహ్నముల నెలకొల్పుట, ప్రజల ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరముగ నుండక తప్పదు. అధికారులలో వేర్వేలు స్వభావములు గలవారు లేకపోలేదు. కర్జును ప్రభువునకును హర్షజిహ్వులకుగాని, లేక రిప్పను ప్రభువునకుగాని గల తారతమ్యము తేటతెల్లమే. సిడెగహము, విల్లింగుడను ప్రభువులను సులభముగ బోల్పవచ్చును. కాని, దూరమాలోచించిన రాష్ట్రాధికారులు స్వయముగ చేయగల మేలు అత్యల్పము. వారొక పరిపాలనామంత్రముగా భాగములు. ఆయంత్రధమణము సత్రికమి. పోవుట ఏకీ దుస్తరము. అందుచే, యధికారులను నిందించిగాని భూషించి గాని విశేషలాభములేదు. వారు తమ వివిధ శాఖోద్యోగుల సలహాపై నాధారపడియుండురు. ఆసలహా సత్రికమించి పనిచేయుటకు వారికి వలనుపడదు. మిక్కిలి సానుభూతి గల గవర్నరు అధికారపారుష్యమును కొంతవడి తగ్గింపగలరు. అంతయు గాని, కార్యనిర్వాహకోద్యోగుల సలహాను గమనింపక, ప్రజాభ్యుదయమున కెక్కుడుమేలు గావించుటకు వీలుండదు.

అందుచే ప్రస్తుతాధికారవర్గసంకుశిత్యమునకు కారణము పరిపాలనా విధానమునందే గలదు. ఆ విధానమును మార్చినగాని, పరిశీతులు చక్కబడనరవు. ఈ సంగతిని గమనింపక, అధికారులెవ్వరయో మేల్లు చేసిరని స్థానికచిహ్నములను ప్రజల పక్షమున నెలకొల్పుట, పరిహాసాస్పదము. అనుశ్రుతముగ నవలంబింపబడిన యాచారమును బొంబాయి పౌరులు ప్రతిఘటించి హిం

దూదేశమునకు మార్గదర్శకులయిరి. అధికారులు పరిపాలనమునం దెటుల ప్రవర్తించినను, వారి సహజస్వభావము బహుసరసమై యుండవచ్చును. అధికారులు గొందఱు, పరిపాలనమున నిరంకుశముగ నుండినను, మంచి స్నేహితులు సదయ హృదయులు గావచ్చును ఇంక విపరీత మెద్దియు లేదు. పరిపాలనావిషయములందు వారి సహజస్వభావప్రకటనమున కంతగ నవకాశము లేదు. ఈ సందర్భమును గుర్తించి అధికారుల స్నేహితులు ప్రత్యేకముగ విజ్ఞాపనల సమర్పించి, విందుల జేయుట నాడేపణావ్వము గానరదు. కాని, ప్రజల పక్షమున నిట్టి యుత్సవముల గావించుట మాత్రము మిగుల ననుచితము. ఇట్టి కార్యముల గావించుటకు తమ యుచునుతి బడయనిది, ప్రజలికమిద మానము వహించి యూరకుండజాలరు. బొంబాయిలో జరిగిన యభివ్యవర్య లితర రాష్ట్రములలో జరుగకుండు నటుల, ప్రముఖులు కృషి సలుపుట భావ్యము. ప్రజల దృక్పథ మిప్పుడు పూర్తిగ మారినది. ఈ మార్పును దేశీయు లెల్లరు గమనించి, ప్రజాహితీవేషము నీ మార్పున కనుగుణ్యముగ నడుపుట శ్రేయస్కరము.

థిల్లి కాంగ్రెసు మహాసభ

ఆహ్వాన సంఘాభ్యర్థకు లగు మహమ్మదు అబ్దుల్లాఖాను యువన్యాసమును వేరొకచో ప్రచురించుచున్నారము. ఈ యువన్యాసము భావగర్భితమై యొప్పుచున్నది. మహమ్మదీయులు శాశ్వత యాశయములపై నెట్టి యభిమానము వహించుచున్నారో, వీరి యువన్యాసము తేటపరుచుచున్నది. మాంటాగా విధానముగూర్చి వీరసందిగ్ధమగు నభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. ఆగస్టు 20-వ తేదీ ప్రకటనమే మిగుల సంకుచితముగ నున్నదని, వీరు స్పష్టముగ దెలిపిరి. అట్టి ప్రకటనమునకు, విశాలార్థ మొసగని, సంస్కరణవిధాన మింకను సంకుచితముగ నుండు ననుట కేమాత్రము సందియముండదు. సంస్కరణవిధానము గూర్చి వేర్వేరభిప్రాయములు వెలువడినవి. అందుచే ఎట్టి సంస్కరణములు హిందూదేశమునకు ప్రసాదించబడవలెనని, సందియ ముదయింపవచ్చును. కాని, అబ్దుల్లాఖానుగారు దెలిపినటుల, స్వయంనిర్ణయ రూత్రావలంబమే యీ సమస్యను పరిష్కరింపగలదు సంస్కరణము లెట్టివి ప్రసాదించబడవలెనో, అభివృద్ధి పయే యంతరముల దాటవలయునో, నిర్ణయించుటకు, భారతీయులే హక్కువారులని, నిశ్చయమగుచున్నది. యూరపు భద్రమున మిక్కిలి చిన్నజాతులకు గూడ స్వయం నిర్ణయసూత్రాధికార మొసగబడుచుండ, తమ స్వస్వమును స్వాతంత్ర్యసముద్ధరణమునకై మహాసంగ్రామమున ధారపోసిన హిందూదేశమున కేల ప్రసాదించబడ కూడదని, వీరు ప్రశ్నించుచున్నారు.

మాంటాగా విధానము ప్రజలను సంతృప్తిపరుపలేదనుట సువిదితము. సంస్కరణనివేదిక ననుసరించి ప్రజల పరిపాలనాసామర్థ్యము నిర్ణయింపబడు చుండునెడల, స్వపరిపాలన మొకటిరెండు తరములకే గాక, అనేక తరములలో నైనచేకూడనా యని, ఆహ్వానసంఘాభ్యర్థకులు సందేహము జూపుచున్నారు. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ ప్రదానము చుట్టును, అనేక నిర్బంధము లుంగబడినవి. ఈ నిర్బంధములచే ప్రజాప్రతినిధుల యధికారము నామమాత్రావశిష్టము గాగలదు. అందుచే రాష్ట్రీయప్రభుత్వమునందు స్వాయత్తప్రజా

యత్త శాఖా విభజనమును, కార్యనిర్వాహక సభ్యులకును మంత్రులకును గల విభేదమును పూర్తిగా తొలగింపవలయుననియు, గ్రాండు కమిటీ నిర్మాణమును మానివేయవలయుననియు, మంత్రులు శాసననిర్మాణసభవారి సిఫార్సుపై నియమిత బడవలయుననియు, మొనలగు సూచనలను, వీరు ప్రతిపాదించుచున్నారు. ఇక భారత ప్రభుత్వము నందు, బాధ్యతాముత్ర ప్రభుత్వారంభమే సూచించ బడలేదు. దీనియందు కొలదిమాన్యులు నివేదిక యందు సూచించబడెను. అవి నిశ్చలభావము జే కూర్చబాలవు. ఈ మార్పులయినను స్టేటు కౌన్సిలు నిర్మాణముచేత ఫలరహితము గావించబడును. కావున భారత ప్రభుత్వమున గూడ వ్యవహారాలను మిథుడే ప్రవేశపెట్టి ప్రభుత్వశాఖలను భారతీయుల కరము జేయుట ఎంతయు సముచితమని వీరు స్పష్టముగ నుడివరి. హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనము గూర్చి వీరు నుడివిన వాక్యములు ప్రజలెల్లరు బాగుగ గమనించి, యవలంబించ దగియున్నవి. కాంగ్రెసు ముస్లిము సంఘములలో, హిందూ మహమ్మదీయైకమత్యము గుడిరిగిది ఈ యైకమత్యమునకు భంగము కలిగించుట కెన్నియో ప్రయత్నములు జరిగెను. అవి యింతవఱకును విఫలమగుట సంతోషప్రదము. కాని యీ దుష్ప్రయత్నము లింకను అంతమొంద లేదు. ఉభయసంఘముల వారు గలసి యీ ప్రయత్నములు ఫలింపకుండ, కృషి సలపుట ధర్మము. కాంగ్రెసులో జేరకుండ మహమ్మదీయులు వెలువల నుండుటచే, ఇదివరకే దేశమునకు మితి లేని హాని జరిగెను. ఇక నైనను, మహమ్మదీయులెల్లరు కాంగ్రెసుసభలో జేరి, జేశాభ్యుదయమునకు పాటుపడవలెనని, వీరు సోదరసాంఘిక లకు జేసిన హెచ్చరిక ఫలప్రదమగునని విశ్వసించెదము. అధికారులకును ప్రజలకును నెక్కుడు సమరసభావ మేర్పడవలెనని వీరు గోరుచున్నారు.

యద్దము జనుప్రదముగ సంతమొందినందులకు, వీరు సంతసించును, ముందు జరుగనున్న ఏర్పాటులలో మహమ్మదీయాభిప్రాయమును కారవించవలెనని వీరి యభిప్రాయము. మహమ్మదీయ రాజ్యముల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలుగకుండ, పునర్నిర్మాణము గావించవలెనని, వీరు మిత్రమండలి వారిని హెచ్చరించుచున్నారు. ప్రధానజాతులు గలిసి మహమ్మదీయులపై నొక క్రొత్త సుతగరువును నియమించుట పాడిగాదని వీరు దెలిపిరి. రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదల జేయవలయుననియు, పత్రికాశాసనమును దేశ రక్షక శాసనమును దీనినేమనవలయుననియు, వీరు గావించిన సూచనను, ప్రభుత్వమువారు గమనించి దాని వాచరణలో బెట్టిరేని, ప్రజలలో హఠాత్తీయము గలుగును. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షకొవ్వసము, దీక్షముగా, ముఖ్యవిషయములగూర్చి స్పష్టమగు విభిచాయ మిచ్చుచు దేశముల ధర్మమును బాగుగ వ్యక్తీకరించినది.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులగు మాలవ్యాగారి కర్తాకారమును ఊరేగింపు టుత్పన్నము మూలముగ జూపుటకు ఢిల్లీ యధికారు లాటంకపరచినను, ప్రజలకొరవ ముందుచే యధికముయినది గాని తగలేదని, స్పష్టమగుచున్నది. మాలవ్యాగారు వలదని బ్రతిమాలియుండచో, ప్రజలు వారి శక్తిటమును జిల్లామేజిస్ట్రేట్లగారి ఉత్తరువు నతిక్రమించి, పురపిఠులగుండ లాగికొని పోయేడి వారే. మాలవ్యాగారు రెంతయో బ్రతిమాలి యుండుటచే, విధిలేక పౌరులు తమ యుత్సాహము

నాపుకొనవలసి వచ్చెను. అధికారు లిట్టి స్వల్ప విషయములలో నిరంకుశచర్యలకు పాల్పడుటచే, ప్రజలలో భావోద్వేగము హెచ్చుట దప్ప వేటు లాభము గలుగకున్నది. ఇంతమాత్రము, మార దృష్టి, ఢిల్లీ మేజిస్ట్రేట్లగారికి తేకుండుట శోచనీయము. మాలవ్యాగారు తమ యువన్యాసమును వ్రాసి చదువక, అప్పటి కపుడుపవ్యసించిరని దెలియుచున్నది. ఈ వత్సరము జరుగుచున్న కాంగ్రెసు సభ అత్యంత ప్రాముఖ్య మయినది. అట్టిసటి సభ్యక్షులు తమ యువన్యాసమును ముచ్చుందే ప్రకటించి దేశముంతయు, వ్యాపింపజేసిన నెంతయో లాభకరముగ నుండియుండెడిది.

మహమ్మదీయనిర్బంధితులు మహమ్మదాలీ పాకతాలీగారు తమ స్వగ్రామమునకు వెడలి బంధువుల దర్శించుట కనుజ్ఞ యొసగబడిరి. వీరు అలహాబాదు జేరునప్పటికి, హిందువులును, మహమ్మదీయు లనేకులు చేరి తమ కారవమును సంతసమును వెల్లుబిచ్చిరి తెలియుచున్నది. వీరి నిర్బంధవిమోచనము తాత్కాలిక మయినను, ఇంతటితో నిర్బంధమును బాహ్యతముగ దీసివైచి, ప్రభుత్వమువారు ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులయ్యెదరు గాక. ఇట్టి ఉదారభావమునే ఆధ్రినిర్బంధితునిపట్ల గూడ జూప, ప్రభుత్వము వారిని గోరుచున్నాము.

పార్కువేడుకలు ఈ వేడుక లారంభమయినవి. స్టేగుబాడ్య మంతరించుటచే, భయమెద్దియు లేదని, పెంట్లొడు ప్రభువుగారు ప్రారంభోత్సవ సందర్భమున దెలిపిరి. కాని స్టేగు వ్యాధి యింకను నివారణ గానలుల డాక్టరు రాఫువేంద్రరావు గారు దెలుపుచున్నారు. ఇట్టిసీతలో, కార్పొరేషను సభవారి తీర్మానము నావలద్రోసి, ప్రజారోగ్యమును సరకుజేసుక, ఉత్సవసంఘమువారి వేడుకల జరుపుట మిగుల యుచుచితమని వేటుగ జెప్పునక్కరలేదు.

స్వదేశమిత్రును సంవత్సరాదిరందిక ఈసంచిలో చదునాల్గు చక్కని వ్యాసములుగలవు. 1918 వ సంవత్సరపు ఇండియా జేకము: ప్రపంచము, నియోజక వర్గమునకు, ప్రాంతవర్గముక విశేషముల గూర్చి ప్రధాన వ్యాసములుగలవు. ప్రస్తుత దేశస్థితిగూర్చి వి.పి. మాధవరావు గారు లాగుచున్నావి. భారతీయ గానముల రాగముల స్థానము గూర్చి శ్రీనివాసమర్దంగారు వ్రాసిన వ్యాసము పరిశోధిమా ముల చదువదగినది. తమిళసాహిత్యము గూర్చి చిదంబరంపిళ్ల గారు వ్రాసినవ్యాస మెన్నదగియున్నది ఇట్టి వ్యాసములేగాక, మాలవ్యా, కన్నూరి రంగమర్దంగారు, తిలక్, బిశ్మిలనుహ రాజా, సింహగార్ల ప్రతిభలు జేర్చబడియున్నవి. ఈ సంచిక, మిగుల యువమోగకరముగ నుండునని మేము దలచుచున్నాము. ఇట్టి సంచికాప్రకటనను జేశభావా పత్రికాభివృద్ధికి మిగుల ప్రోత్సాహకరముగ నుండుననుటకు సందియము లేదు.

హిందూ పత్రికానుబంధ సంచిక. ఈ సంచికకు మదనములతో సంబంధమున్నాము. ఇది చక్కని వ్యాసములతో విరాజిల్లుచున్నది. రాజ్యాంగ సంస్కరణములగూర్చి రైదు వ్యాసములు గలవు. ఈ వ్యాసములన్నియు సుచ్చరణ సవరణల బాగుగ చర్చించినవి. విల్లిగుడను ప్రభువుగారి పరిచాలము గూర్చి ప్రాధన వి. జే. కళిగారు నివృత్తపాతముగ విచర్యనను వ్రాసిరి. ఆంధ్రానుగాను మూడవతరగతి రైల్వే ప్రయాణికుల కష్టములు గూర్చి కనులవ గట్టికటాల వర్ణించిరి. ఇంకను వివిధ విషయములగూర్చి వ్యాసములుగలవు. ఈ సంచిక, హిందూపత్రికా గౌరవ స్థానమున వన్నె వెచ్చుచున్నది.

యావద్భారత హిందూసభ. హిందూ మహమ్మదీయుల కన్నిటికంటె బక్రీను ఉత్సవము లెక్కుడు కలవా కారణములుగ నుండుటచే తన యుత్సవ సమయమున నెట్టి యల్లులు నిమయము గలుగకుండు నిమిత్తము యావద్భారత హిందూ సభా ప్రతినిధులును, యావద్భారత మహమ్మదీయ సభా ప్రతినిధులును గల సంఘము సుకదాని నిమయము బాహ్యకము యావద్భారత హిందూ సభా కార్యదర్శి జేయమహాసభయొక్క చిత్తు తీర్మానముల సంఘమువారికిని యావద్భారత మహమ్మదీయ సభా కార్యదర్శికిని రెండు ఉత్తములను వ్రాసెను. ఇందును గూర్చి హిందూసభయంతో తీర్మానము ప్రవేశపెట్టబడును.

అనుదన యావద్భారత హిందూసభవారి యాహ్వాన సంఘమువారు గిరిధరలాలుగారి నభ్యర్థించుట, మల్లావసించు, కాన్హానులాలు, కనవాగామిలు, మధురామభావా గారలు సహాయభ్యర్థకులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఈ సభ డిశంబరు 27, 28, 29 తేదీలకు ఢిల్లీలో జరుపబడును. మహమ్మదీయ రాజా రాంపలు సొంగు గారు ఆధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

రైతుల సంఘము గతమును సంవత్సరములనుండియు ఆతివృష్టివల్ల పంటలు అమితవృద్ధి పుట్టెను అందుచేత డబ్బుకాపు ఆత్యధిక మగుటయు రయితుసోదరు లందరను ఆనభవజేవ్యమే. గోరు మట్టువై కోకటిపోటు అడవల్లు మైయక్కుట్టువ లోడు భావ్యపు టెగుచుచి ఆత్మలము తీరునయే 1-కి రు 1-4-0 లు జాస్తీ చేయుటయు ఆమ మహాసభ తలపెట్టవలెను. ఇరన్నియు నివారించుటకు, ఇకను ఇతర విషయల రయితుల ఆభివృద్ధికై పాటుబడుటకు ప్రతి తాలూకావను రయితుల సంఘము లేర్పడవలెను. గుడివాడతాలూకావ గూడ ఇట్టి రయితులసంఘ మొకటి స్థాపించుకొరకు గుడివాడలో భజన సమాజమందీరమున 26 తేదీ గురువారం సాయంత్రం 6 గంటలకు సభ జరిగినది. బాబ్బా పద్మనాభయ్య చాదరిగారు ఆధ్యక్షత వహించిరి.

సోవియట్లకు మందలింపు ఆంధ్రద్రావిడ, డిశంబరు 20:—జర్మను పురప్రముఖుల కార్యములను అడ్డంకువచ్చునో జర్మను సోవియట్లకు తొలగించెదమని మిత్రమండలివారు సోవియట్లకు దెలిపిరి. సోవియట్లు కరవత్తములు పంచిగాని ఇంకేవిధమునగాని మిత్రమండలి సేనల ప్రభుభక్తికి భంగముగలిగింప బ్రయత్నింపరాదనియు వారి కె తెలియజేయబడెను. మిత్రమండలివారు సోవియట్లు ప్రభుత్వము నంగీకరించుటలేదని హాన్ ఎర్రెబర్గరు ఆమ మంత్ర విశేషాంగ కార్యాలయమువారికి దెలిపెను.

డాన్సిగునందు పోలొడు సేన. కోంకాపేగను, డిశంబరు 20:—జనరలు హోరు వారి ఆధిపత్యముక్రింద 50 వేలమంది పోలిషుజనులు గల యొక సేన డాన్సిగు రేవునందు దిగినది. ప్రాచ్యునందు సిద్ధంబుపబడిన పోలిషు సేన కిది యన్వయించునని తోచుచున్నది.

సోలింజను ఆక్రమణము. ఆంధ్రద్రావిడ, డిశంబరు 20:—8 వేలమంది గల స్కాటిషు సేన సోలింజను ఆమ స్థానము వాక్రమించుకొని యున్నదని కలహన్ గజెట్టుపత్రిక వ్రాముచున్నది.

కొంటు రోమనోమ గారు. పారిసు, డిశంబరు 28:—నిన్న నుదయమున కొంటు నెగారు మోటుబండిలో పారిసునుండి రెయిన్సు-చాలూ వారిలకు వెళ్లి చూచివచ్చిరి. స్పెయిను దేశము లో రెయిన్సు నిపుడు చూచినవారురెను గూడ జ్యూల లోడి మైట్రని విడువకుండజాలరని కొంటు గారు నుడివరి.

జాతీయమహాసభ యెన్నికలు. కోంకాపేగను, డిశంబరు 20:—జాతీయసభా నిన్ని కలు జనవరి 19-న తేదీని జరుగవలెనని సోవియట్లు జర్మనుకాంగ్రెసుసభవారు తీర్మానించిరి. టెన్లు తొంతివార్త తెలుపుచున్నది.

ప్రథమ ముత్రరాజసభ జనవరి 14 వ తేదీని గుడివాడ తాలూకా చంద్రాలపురమందు జరుగును. ఆగ్రానునకు నచ్చుటకై రైలుకే సౌకర్యము క్షేలదు. వారు నూజల్లప్పేనులో దిగవలయును. అట్లేను లెజవాడ బందరు మార్గమునందు కలదు.

33-వ అఖిలభారత దేశీయ మహాసభ

నేటి దినము ఢిల్లీలో సమావేశమగుట

హాజీరలు ముల్కు హాజీ, హాఫీజు హాజీము మహమ్మదు అజ్జలుఖానుగారి

ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుల కోపన్యాసము

(మాన్యకీయ విలేజుకుని వద్దనుండి)

ఢిల్లీ, డిసెంబరు 26 :

సంస్కరణవిధానము.

ఈ విధానమునై అనేక భిన్నాభిప్రాయములు వెల్లడింపబడినవి. ఇది భారతీయుల జాతీయగౌరవమునకు భంగకరమనితలంచువారు కొందరును, ప్రభుత్వమునకు నది భారతీయుల స్థానమును దృఢముగ నుంచినను, ముందుముందు మార్గము నగమ్యముగ గావించునని తలంచువారు కొందరును, యిందు కొన్ని సవరణలు గావించినయెడల వీని సంగీకరింపవచ్చునని తలంచువారు కొందరును, తేజవాంఛల నది తృప్తికరముటచే నీ విధానము తిరస్కరింపవచ్చునని తలంచువారు కొందరును కలరు. మొదటి రెండు తరగతులవారికిని కొంచెము విభేదము గానవచ్చుచున్నను, కడపటి రెండు రక గతులవారికిని ఎట్టి వ్యత్యాసమును నాకు నుద్భవించుటలేదు. ఈనై యభిప్రాయములకు భిన్నముగ నీ విధానము మన కర్తవ్యధికముగ నాకుల నిచ్చుచున్నదని తలంచువారికి కొంతమంది యున్నారు.

స్వయంనిర్ణయము.

ఈ విధానమునై నేకాభిప్రాయము విస్తృతము కాక పూర్వము విల్పన అభ్యుత్థుడు తన సంధిసూత్రములను ప్రపంచమునకు వెల్లడించెను. ఇందులో ప్రధానమగు స్వయంనిర్ణయ సూత్రములన మన ఆశీయులును, ఉత్సాహమును ద్వితీయకృత్యము లైనవి. భగ్నపక్షవలంబనమునకై యుద్ధమున కారిడిన ఆంగ్లేయులు విల్పనగారి సంధి సూత్రముల సంగీకరించిరి. ఈ స్వయంనిర్ణయసూత్రము విశ్వసాధారణమనది అత్యల్ప గాతులకు నూడ ఆరు వర్తింపజేయు బడుచున్నట్లును, సంస్థాపనమునకు మునుపభవసాహిత్యము నసాహముగ భారవోసి, భర్తృత్వాత్మకత్వసంరక్షణార్థమై పోరాడిన భారతదేశమున కేల వర్తింపవలయునని శ్రేయముట సహజము. శత్రువులతో కొందరు విరుధులగు సలిపిన కుట్రలును, వైరుధ్యం నేకరించుటకు వారు చూపిన ప్రాతికూల్యమును, అసంతృప్తియు అటుండగా, విద్వాంసు స్వరాజ్యమును కోరుచుండగా, సార్వభౌమమంత్రిగృహముల సన్నతి గాంచిన భారతదేశ మేల స్వపరిపాలనమును వాంఛించరాదు?

సంస్కరణసూచనలు

ఆగష్టు 20 తేదీ ప్రకటనము భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనము గడింప వచ్చునని తెలుపుచున్నది. అంతరంగ ప్రభుత్వమువారు వంశ్యులు. కాని ఆ ప్రకటనమున గానవచ్చుచున్న నియమములను, ఆటంకములను బట్టి దీనిని ప్రజల హక్కునింపజాల తున్నారు. ఇది యీ దేశజాలను సంత్రిప్తి గొనుటకాలక పోయినది. "క్రైమాంతరములు" మున్నగు మాటలకు వదలి, స్వపరిపాలనా లక్షికి కాలవిస్త్రాము చేసినయెడల నిర్దిష్టాచారములను బడసియుండును. 24 శాత్రు జనసంఖ్య ౫0౫. 1598 శాత్రు పాతకాలమును, 147 ప్రభుత్వకాలములు, 100-కి 8-18 మంది విద్యార్థులును గల విశిష్ట ఇండియాలో, స్వపరిపాలనార్హత కలిగినవారి ములబట్టి నుసాధ్య మగుట కనేక పురస్కారములు పట్టుకు. దీనినిబట్టి మన స్వపరిపాలనార్హత నిర్ణయింపబడునెడల, ప్రభుత్వమువారు మన ఆర్థిక నిర్ణయించువిధానములను, మనకు సంతుష్టిదాయకములు కాకాలనని నిశ్చయముగ చెప్పవచ్చును. రాజప్రతినిధి సభలో న్యాయశాఖ, విద్యాశాఖ భారతీయ శత్రుని హస్తగతమగుచుండ, రాష్ట్రములలో నీవిషయములు ప్రభుత్వములములు గావించుటకు తెంత సందర్భములేక చెప్పవలసరములేదు. ఈస్థితిగతులలో ఆగష్టు 20 తేదీ ప్రకటన మనంతృప్తికరముగ నుండుటచే, దానినై నాధారపడిన సంస్కరణవిధానము ముఖ విశ్వాసపాత్రము కాకాల వదుట నిర్వివాదాంశము.

ఢిల్లీ కోరికలు.

సంస్కరణ విధానమును చర్చించుటకు బూర్వము ఢిల్లీ పౌరులచే మూలము మెచ్చునట్లు గార్హకు సమర్పింపబడిన వినతి పత్రమునందలి వాంఛలకు గూర్చి యిందుకు నుడువ తలసియున్నది. (1) పౌరుల అవసరములకు వలయు భవము లభ్యమగుటకై రాష్ట్ర వైశాల్యమును వృద్ధిచేయుట (2) ఈర్ష్య కావించబడిన రాష్ట్రముల కొక సభాముఖండును గవర్నరు నేర్పరుట (3) మైఖేల్, విశ్వవిద్యాలయముల నిర్మించుట (4) ఈ రాష్ట్రవిద్యాలయముల నిర్మించువరకు, పంజాబు, సాహ్యాజ్య కాసనసభలలో పాతినిధ్యము నొసంగుట (5) మున్సిసిపల్ యునియను కనీసము 50 మంది యొక్క సభ్యులకు, తత్సభాధ్యక్షుని నేతృత్వమున ఉద్యోగులకు ఏర్పరుచు అధికారమును ఒసంగుట— ఈ కోరికలను మేము కోరియుంటిమి ఇవి తృప్తికృత్యము లైనవి. సంస్కరణవిధానము ఢిల్లీ విషయమై మూకీ భావము వహించినది. కావున ప్రభుత్వమువారు వీనిని యోచించి, ప్రసాదించెద రని నమ్ముచున్నాము.

స్థానిక స్వపరిపాలనము.

స్థానిక స్వపరిపాలనమునకు సంబంధించిన నివేదిక భాగము గూర్చి యిందుకు తెలుపవలసియున్నది. ఈ విషయము భారతీయుల యెడల ఉదార భావములే చూపబడినవి. కాని రాష్ట్రము సామ్రాజ్య ప్రభుత్వములకు సంబంధించిన సూచనలతో వీనిని చూచినయెడల "ఇంటికప్పుకొనుట" ఉచ్చున గాది; ఇంటికప్పునుండి స్వర్గము నరకును మారే యామింపవచ్చునని యొకరి తెలిపిన విషయము నున్నది కావున, ఈవిషయమున భారతీయులకు సంపూర్ణాధికారము నొసంగుట నుంచిది.

రాష్ట్రీయసభలు

ఈ విషయమున గావించబడిన సూచనలు నానుమాత్రములకు నున్నవి. ప్రధానవిషయము లన్నియు ప్రభుత్వములములకే పరిగణించబడినవి. మంత్రిల హస్తములయందును విషయములనై మాత్రము ప్రభుత్వము గలదు. ఈమంత్రిలకైన సంపూర్ణాధికారము కాదు, వీరికనేకాటంకములు కలవు. కాసనసభయందలి యొక్క సభ్యుల సంఖ్య వృద్ధిచైనది. కాని యీ విషయమున ననేక ఆటంకములు అందుటచే, ఈసభావన నిష్ఫలమైనది. ఈ క్రింది సూచనలనై విచరు అవసరము:—

- (1) సభ్యులు వేయవేళ్లకులకు తిరస్కరించు అధికారము ప్రభుత్వమువారి హస్తగతమై యుండవలెను.
- (2) ఎట్టి ప్రశ్నయొకటి వేయట కభ్యంతరము లేకున్నను, దానికి ప్రత్యుత్తర మొసంగుట ప్రజాతేమమునకు భంగకర మగునపుడు, ప్రభుత్వమువారు దానికి జవాబాసంగ తిరస్కరింపవచ్చును.
- (3) ఏవిషయమైనను ప్రజామతము, ప్రభుత్వములముల అనుకూలముగా తచ్చునప్పుడు గవర్నరుతీర్మానమునుబట్టియే యిది నిశ్చితము కావలెను.
- (4) విశేషావసరము, సుంకములు మున్నగువిషయములలో కేవలప్రభుత్వమువారికి జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు సర్వాధికారము గలదు.
- (5) న్యాయ, శాంతి, శుభవిషయములకు సంబంధించిన సమస్యలలో జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు సభాముఖండును గవర్నరున కధికారము గలదు. ఈ పట్టిక సంపూర్ణముగ కొనవచ్చుటకు ప్రత్యేకసంఘమువారి సూచనల నెరుచుచున్నాము.
- (6) ప్రభుత్వముల విషయములలో కాసనసభాముల గావించుటకు ప్రభుత్వమువారు రనుమతింపవలెను. ఇట్టి విషయములను సభవారు భారత ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమున

కంపకమును. గవర్నరుతో రాజప్రతినిధిమండలి ఏకీభవించునెడల ఈవిల్లు గాగించు కమిటీలో వెట్టుబడును. దీనిని తిరస్కరించుటకు గాని, సవరించుటకు గాని కాసనసభ కధికారముండదు.

(7) ప్రభుత్వముల విషయములకు ప్రత్యేకింపబడిన భవములు కాసనసభవారు సవరించి గాని, తిరస్కరించి గాని మార్పుజేయునెడల, ప్రభుత్వమునకు ప్రత్యేకింపబడిన భవము సంపూర్ణముగ గాని అందులో కొంతభాగమును గాని యొసంగవలె నని పట్టుపట్టవచ్చును.

ఈనై విషయముల గాంచినయెడల కాసనసభలలో మన మధిక సంఖ్యకులకు నున్నను లాభమేమి యను ప్రశ్న యెల్లరుకు దోషకమానదు. ఈ ఆటంకములలో నీ సూచనలు నానుమాత్రము లగుటకు నుంచి మేమి?

ప్రభుత్వమువారి బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమున కీయ నిశ్చయించినయెడల రాష్ట్రీయసభలలో మైందవులకు సంపూర్ణ అధికారముల నీయవలయును. ఇందులకు గాను, అధికారముల ప్రజామత ప్రకాశలకు, కార్యనిర్వాహక సభ్యులయొక్కయు, మంత్రులయొక్కయు భేదాభేదములకు సంపూర్ణముగా తీసివేయవలయును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వశాఖ లన్నిటిని, కాసనసభాసభ్యులయొక్కయు, మంత్రులయొక్కయు స్వాధీనము చేయవలయును. అప్పుడే కాసన సభ్యులు తమయొక్క బాధ్యతలను తెలిసికొని సామర్థ్యులగువారిని మంత్రులుగ ప్రభుత్వ శాఖ పాలనమునకు పనిచేయుటకు ఎన్నుకొనవలయు. మైందవులు ప్రభుత్వమునందలి ముఖ్యశాఖలకు పరిపాలనజాల రని మోడబడుసానులలో కొంచెమైనను సత్యములేదు. రాజప్రతినిధిగారి కార్యనిర్వాహక సభయందును, ఇతర బాధ్యతాయుత శాఖలందును మైందవులు సామర్థ్యముతో పనిచేసియుండిరి. ప్రకృత్యమును సంత్రిప్తికరముగా చేయుచున్నాడు. అట్టి సమయమున రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ శాఖలకు నిర్వహించజాలరని వారిమీద నేముమోపుట మంచిదికాదు. సామ్రాజ్యప్రభుత్వమునకు అతనిపుణితతో పనిచేయుచున్న చిన్న కార్యములకు నిర్వహించజాలరని చెప్పట వింతకాదా? రాజప్రతినిధిగారి సభలోని మైందవుల సంఖ్యను వృద్ధిపరచు నుద్దేశ్యముతో, నివేదికములకు, రాజప్రతినిధిగారి కార్యసభయందు మహాకసభ్యుని నియమించుటకు సలహాయముబడినది. ఆయన ఏమోయొక రాష్ట్రమునుండి నియోజింపబడుచున్నాడా! అట్టివో రాజకీయసంస్కరణ ప్రజాశక్తి జరగజేయు రాష్ట్రమున గల అధికారముల ప్రకాశము నిర్వహించలేదని వాదించుచున్నది.

ప్రజాశక్తి ప్రతిరాసనసభకు నొక గ్రామము కమిటీ కావలయునని సలహా యిచ్చుచున్నది. ఆకమిటీకి ఇయ్యబడిన అధికారములను చూచినయెడల ఆది కాసనసభకు చాల ప్రతిబంధకమగునని చెప్పవచ్చును. ఇంతటితో నూరకుండక కాసన సభాధ్యక్షుని గవర్నరుగారే నియోజింపబడుచుండబడినది. దీనివలన స్వతంత్రతతో సభ్యులు పనిచేయుటకు వీలుండజాలదు. కావున ఈ ప్రాత్ర నిర్మాణములను రాష్ట్రీయ కాసనసభలలో సభ్యులకు కొంచెమైనను పుంజుబడి యుండజాలను.

ఇతరకాక హిందూదేశమునకు రాజకీయ పరిస్థితి లేలాగున్నవో కనుగొనుటకు సంఘములకు నియోజింపబడుటకు సలహాయముబడినది. ఈ సంఘములు చేయుచున్న కార్యములను మనకు కన్నులార చూచుచున్నాము. ప్రజలు అవసరములకు విషయములను కార్యములను కోరవలెడల, ఆ విషయముల నాలోచించుటకు "సామర్థ్యులకు అధికారముతో" నొక విచారణసంఘమును ప్రభుత్వమువారు నెలకొల్పి యాచార మైయున్నది. ఆ సంఘమువారు సంగతిసందర్భములకు విచారించి, ప్రజలు కోరు విషయముల పూర్వము కన్నులారాగానే యున్నవనియు వారిని మార్పుదలచేయుట అవసరమని తీర్మానించుచు నొక నివేదికమును ప్రకటింతురు.

ఈ సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు 1886 సం.న నియమించిన పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచున్నది. వారి నివేదికమునందలి విషయములు నేటికి సయితము జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచున్నవి. రౌలటు కమిటీవారి కార్యక్రమమును సయితము ఎన్నడైనను మరచి పోవలమా? కమిటీవారు చేయుచుండు కార్యనిధానము నిన్నటి వికసించుట అవసరము. దీనివలన మనకు ముందు కమిషనులవలన లాభము కొంచెమైనను ఉండజాల దని మాత్రము నేర్చుకొనవచ్చును. అధికారప్రజామత ప్రకాశల విభజనమును గురించి ఆలోచించు సంఘములు సయితము మన కెంత లాభదాయకములలో మారే ఆలోచించుకొనుడు.

33-వ జేబీయస్థానములగు ఆనంద్ పండిత మదనమోహన మాలవ్య.
(33-వ జేబీయస్థానములగు నేను డిల్లీపురమునందు గూడినది)

ప్రజలు స్వతంత్రముగా తమ జీవనమును నిర్వహించుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారికి కష్టముగా నున్న యెడల ఈ క్రింది మూచనలను ప్రభుత్వమువారు తాత్కాలికమున బెట్టి తీరవలయును:-

- (1) మంగ్రులయొక్కయు తాత్కాలికముగా నిర్వహించుకొను యొక్కయు భేదములను తీసివేయవలయును.
 - (2) కాననసభాసభ్యులచేతనే మంగ్రులు నియోజింపబడవలయును.
 - (3) గ్రాండు కమిటీ కావలయు ననెను గోరిక తీసివేయవలయును. అది అవసరమయెడల తలంచుకొనవలయును. అది అవసరమయెడల తలంచుకొనవలయును.
 - (4) సభ్యులు అందుకు ప్రశ్నలపట్టి నేమియు నిష్పంఘము అందగూడదు. వివాదములను సామాన్యముగా కాక ప్రభుత్వమువారు అట్టి ప్రశ్నలకు జవాబిచ్చి తీరవలయును.
 - (5) కాననసభాసభ్యులను సభ్యులెన్నోకొనవలయును.
- ఈ మూచనల నంగీకరించిన యనంతరమే ప్రభుత్వము ప్రజలకు స్వరాజ్య మిచ్చును చెప్పవలయునని కొంతమంది సభ్యులు మండికలదు.

సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము.

సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునందు చేయబడు మార్పుల నాలోచించినయెడల ఆవిషయమున అవసరముగా నివేదికమును వ్రాసిన మహానీయులు కష్టపడినారని చెప్పవచ్చును. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునందు పరిస్థితులలో నేమియు మార్పులు చేయబడగూడదని యొక్కమాటను వారు చెప్పియుండిన నెంతయు బాగుగ నుండెడిది. ప్రజాభివృద్ధి కార్యనిర్వాహక సభ యందు మహానీయులను నియమించు మూచించుచున్నది. ప్రభుత్వము కార్యనిర్వాహక సభయందు నియోజింపబడు సభ్యుల యొగ్యతల పట్ల గల నిర్బంధములను రద్దుచేయ మూచించుచున్నది. ఈ నిర్బంధముల రద్దునకు మన మ్రొందరసభ్యుల స్వాతంత్ర్యమున కపరిమితముగ నడ్డు రాగలదని నా అభిప్రాయము.

కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుల సంఖ్యను హెచ్చించుటలో ప్రజాభివృద్ధి మూలము ధరించినది. కావున ప్రభుత్వ ప్రభుత్వ సంఖ్య హెచ్చుచేయబడు నని మన మూహించుటకు సాసకము లేదు.

సామ్రాజ్య కాననసభలో 150 మంది సభ్యులుండవలయునని కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణ ప్రజాభివృద్ధి కోరినది. నివేదికమును తయారుచేసిన మహానీయులు సభ్యుల సంఖ్య 100 కి వై గానుండగూడదని అభిప్రాయ పడుచున్నారు. సభ్యుల సంఖ్య నింత

తక్కువ చేసినయెడల వారికి వచ్చు లాభ మేమిటో నాటి తెలియకున్నది. రాబోవు కాననసభలో నుండు సభ్యుల సంఖ్యకు తుల్య నీలాగున నుండునో ఒక సారి యాలోచించుము. అవసరములను తలంచిన ప్రశ్నలకు జవాబుల నడుగుటకు వారికి స్వాతంత్ర్యము లేదు. ఆదాయవ్యయ నిర్ణయ విషయములందు మూలపుచ్చుకొని పరిశీలించుటకు వారికి స్వాతంత్ర్యము లేదు. ఇక ప్రజాకాంతి కొరకుగాను రాజప్రతినిధి గారు ప్రవేశ పెట్టవలసిన చట్టము నందు మార్పులు చేయవలయునని నిరాకరించుటకుగాని వారికి అధికారము లేదు. రాష్ట్రీయ సభలో బాటు ప్రవేశ పెట్టబోవు గ్రాండు కమిటీలకు ఈ సభలో బాటు ప్రేటుకవులైన నెలకొల్పబోవుచున్నారు. గ్రాండు కమిటీలకు, ప్రజలకు తలచుబడిన నడక త్రొక్కుటకు ఈ సభకును సంపూర్ణ అధికారము లేదు. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునకు అన్ని విషయములలోను సంపూర్ణ అధికార ముండవలయునని కాననసభలను నామకాంక్షలు చేసి వైచి నారు. వైచి వివరించిన నిర్బంధముల నెగాక, ఈ క్రింది ప్రతినిష్పంధములను సయితము కాననసభ కుండినారు.

- (1) కాననసభాసభ్యులు గవర్నరు జనరలు గారి చేతనే నియోజింపబడవలయును.
- (2) గవర్నరు జనరలు గారి కాననసభకు ప్రేటుకవులైన మూడుగురు పూర్ణాధికార మియ్యబడినది.
- (3) కాననసభలోగాని, ప్రేటుకవులలోగాని ఆదాయ వ్యయ నిర్ణయముల విషయము సభ్యులు ప్రవేశ పెట్టిన శిక్షా నములు ప్రభుత్వమువారిని బంధించవలవు.
- (4) కాననసభల యనుమతిని పొందకనే తెలుపు సానము, వాయువ్యముల నున్న రాష్ట్రములకు సంబంధించిన విషయములలో రిక్యలేషనులను చేయవచ్చును.
- (5) అధికార సభ్యులు స్వతంత్రముగా తమ అభిప్రాయముల నీయకుండ దొరతనమువారు వారిని నిష్పంధించవచ్చును.

కావున సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునందు చేయబడు మార్పులు నామకాంక్షలు అనియే చెప్పవచ్చును. వానివలన ప్రజలకు మేము లాభములు చేకూరజాలవు. కాననసభలో ప్రజా ప్రతినిధుల సంఖ్య హెచ్చుచేయబడినను దానివలన సభ్యులకు కలుగు లాభము నున్న కాంగ్రెసువారి ప్రత్యేక సమాకేశమువారు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునందు చేయవలసిన అవసర మార్పుల మూచించియున్నారు. వారిని నిట వివరించుట అవసరము.

రము. మ్రొందరపుల శక్తి సామర్థ్యములను బట్టి మూచన యెడల సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునందలి కాఖులను సయితము ప్రజాభివృద్ధి చేసిన యెడల నేమియు నష్టమండగూడదని నా అభిప్రాయము.

హిందూ ముసల్మాను సమ్మేళనము

నివేదికమును రాయచేసిన మహానీయులు ఈ సంస్కరణములు కలన రాజ్యములలో పాటు స్వరాజ్య సంప్రాప్తికి ప్రధాన సాధనముగ నుండగలదని వాదించుచున్నను, స్వరాజ్య గమ్యస్థానమున కీ ప్రజాభివృద్ధి మూల కేంద్రములని నా అభిప్రాయము. తరువాతి భవము ఆలోచించవలసిన ముఖ్య ప్రశ్న హిందూ ముసల్మాను సమ్మేళనము మనము చర్చించవలసిన ప్రశ్నలలో నిది చాల ముఖ్యమై నది. అధ్యక్షులవలె, నేనీ ప్రశ్నను చర్చించుటకు అసమర్థుడను. అందులకు మీరు నన్ను తమింతురు గాక! హిందూ ముసల్మాను సమ్మేళనమునకు, ఆఖరు తెగల వారును మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యముపట్ల చేసిన అగ్ర మెంటును రిపోర్టునందు నిరసించుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినవి. కాంగ్రెసు, ముసల్మాను లీగులవారి ప్రత్యేక సమాకేశములను ఈ నిరసనములకు తగిన ప్రత్యుత్తరము లీయబడినవి. కావున ఆ విషయమును మరల నేనెచ్చట! చర్చించుట అవసరము. అయినను నే నొక్క విషయమును మాత్రము మీకు తెలిప వలెననియే యున్నాను. ప్రభుత్వము సమ్మేళనమునకు గాను జరుగుచున్న మార్గములు హిందూ ముసల్మాను సమ్మేళనమును గోరువారికి అంత తృప్తికరములుగా నుండలేదు. కావున ఈ విషయమున హిందూ ముసల్మాను నాయకులు తమ బాధ్యతలను గమనింప ప్రార్థింతులు. నాయకులు ఈ రెండు బాతులను సరియైన మార్గములందు ప్రయత్నములు చేయుచుండటం లేదని నా అభిప్రాయము. ఒక వైపున నాయకులు ఈ రెండు బాతులను సమ్మేళన పరచుటకు ప్రయత్నములు చేయుచుండ మరొక పక్షమున తుంటరులు కొందరు వారిలో భేదములను కల్పించుటకు ప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. ఈ నిర్వహణమునకు గాను వారు మత రాజకీయ దృక్పథములను వైకి లేపవలసి పరస్పర వైమర్యములను రగులుకొలుపుచున్నారు. ఈ ప్రయత్నములవలన వాతీయ సమ్మేళనమునకు నినుండుంతయైన లాభము లేదని వారు గృహింపవలయును. ఆన్యోన్య వైత్తి, కేరీయలనగాని సమ్మేళనము జరుగుట కష్టమై నది. ఇతరతాళి పనిచేసినయెడల జేతనునకు మరొకప్పుడు కలుగగలదు. కావున హిందూ ముసల్మాను నాయకులు ఈ విషయములను గ్రహించి పనిచేసినగాని లాభము కలుగజాలదు. మనదేశ స్వాతంత్ర్యమునకు ఈ రెండు బాతుల సమ్మేళనమే ప్రధాన సాధన మని వారు తలంపవలయును.

ఇంకొక ముఖ్య విషయమును గురించి మీరు శ్రద్ధతో వాదించింపవలయును. ముసల్మాను లీగువారు ఈ విషయములకు చర్చించవలసిన మిగిలినది తెలియునుగదా!

అందులో నుండని కొన్ని అంశములు గలవు. ముంబై గు మెన్సు ఫర్మ గారులను బాదబోయి, కొన్ని కారణానంతరముల చే నట్లు బాదబోయినయెడల యావద్భారత మహమ్మదీయ ప్రతినిధిగణమువారు గోరిన స్వత్వములనుగొని నేనెప్పుడు చెప్పితిని. ఆస్పత్రియలనే యావద్భారత మహమ్మదీయ సంఘమువారు న గోరి. ఈ స్వత్వముల విషయమును మన మాలీగుతో నేక భవించుట సాత్యమగు నుండగలదు.

ఈ యంశమును ముగించుటకు ముందుగా నేను మా మత సాదరుల కొకటి రెండు వాక్యములను చెప్పవలసి యున్నది. జేతనుచూసినందుండి విడిపోయినవారు గావించిన అపచార విడివరకే చాల అపరిమితముగ నున్నది. దానికి తగిన చర్యనిప్పుడు చేయటకు వీలులేదు. ఇక ముందైనవారు జేతనులలో గలనీ, జేతనునం దతిత్వముగ నభివృద్ధి పొందుచున్న ప్రాముఖ్యములగు ఉద్యమములతో నేకీ భవించి కాననసభ ముగ నడువకుండిత వారి స్థితికి చాల ప్రమాదము కలుగగలదు. హిందువులు, పారశీకులు, సిక్కులు, క్రైస్తవులకు వలెనే మహమ్మదీయులకును ఆన్యోన్య సహకారక నొందుదను హెచ్చరిక తెలిపబడెను. ఈ సమయమున మహమ్మదీయులు తగిన ప్రయత్న త్తరము నీయకుం డి న జేతను సభ తమ కుడైతింప బడలేదని చెప్పటకు వారి కవకాశముండదు. ముఖ్యముగా, మహమ్మదీయుల రాజకీయ ప్రతిష్ఠాపనకు యావద్భారత మహమ్మదీయ సంఘమువారు తమ ప్రత్యేక స్వత్వముల గాపాడుకొను నిమిత్తము జేతను సభలో గలనీ పనిచేయుచుండు ఈ సమయమున వారికి అంత కాశము బొత్తిగా కలుగజేరదు. కావున వారు నిరంతర మధిక సంఖ్యాకులుగ తమ హిందూ సాదరులలో గలనీ వారు నిర్భయముగ మార్మజ్జక గౌరవ స్వత్వములను గాపాడవలయును.

ప్రజలకు నధికారులకును గల సంబంధము

మన ప్రభుత్వములన్నియు సఫలములు గావలయునన్న హిందూమతానుభూతి విశేషము మొత్తం యాజ్ఞాత్మకమో అధికార అనధికార సఖ్యము నంతయుభ్యుచుని గ్రహించవలగును. ప్రస్తుతస్థితియంతమాత్రమును తృప్తికరముగ లేదు. భారతీయులు సంఘమునం దెంత గౌరవమును బడయుచున్నను, ఎంతవిద్యాభంతులైయున్నను, ఎంతసాగునగులై యున్నను వారి నధికారులు తగిన గౌరవముతో జూడకున్నారు. అందువలన ప్రభుత్వోద్యోగులకును భారతీయ విద్యాధికులకును గలగుచున్న మనోస్పృహ పెద్దపెనుగుచున్నది. దురదృష్టవశమున ఇట్టిమనోస్పృహ నలుగురికినైన గానరక్షింపవలసినది. హిందూజాతియందును మరల వివాదకరముగ నున్నది. సిరిగతు లిట్లుండుటలన గలగుచున్న కేసు లన్నిటియందును గన్పట్టుచున్నవి. ప్రస్తుతపు విధానమే యింకను అవతరింపబడు నెడల నది మరింత దుస్థితి నొందగలవు. విద్యాధికులగు భారతీయులు తమ రాజకీయ స్వత్వముల మొందుట కెట్లు సునిశ్చయముతో దృఢముగ బోరుచున్నారో అట్లునే సాంఘిక స్వత్వముల విషయమునను బోరుదురనుట నిశ్చయము. స్వాభావికములగు ఇట్టి మావాంఛలముల కెప్పుడోవాంఛకము గలుగునో అప్పుడే పరిపాలనమున సందర్భములగు ఫలితములు గనుగునని నేను నొక్కి చెప్ప నవసరములేదు. అధికారులకును భారతీయులకు నింక నెక్కువ స్నేహభావ ముండవలయు నని మాంటెగుకోరుట కత డిసంగతి బాగుగ గ్రహించుటయే కారణమని నేను తలంచెదను. అయిన నింతవరకట్టిస్నేహ మింకయు గన్పట్టదు.

యధ్యక్షులు; బాని ఫలితములు

ప్రపంచపు స్థితిగతులను వాణిజ్యం తాదామతగ జేసిన మహాసంగ్రామమును గూర్చి కొంచెము చెప్పవలసినది. నాయకత్వమును పూర్తిగావించిన నేను లోపము చేసిన నాదా నగుదును. యధ్యక్షుల మొందినందులకు పరాత్పరులకు మనవందములు. తన్మూలమున ప్రపంచ మందలి చిన్న జాతులకు లాభదాయకములగు ఫలితములు గలగునని మన మాశంకవచ్చును. ఈ మహా యధ్యక్షుల మన భారత భూమి తగిన సహాయ మొనరించినది. ఈ మహా కష్టకాలమున జేతమునం దత్యంత కాంతి పలికి యుండుట యటుండ కోట్లకొలది ప్రజలను గాపాడు నిమిత్తము 15000 మంది నైనికులు మాత్రమే యుండినను జేత మయొక్క రాజధక్తి ఇంకయు కనిగొందలేదు. హిందూజాత మెప్పుడు సలిసంతోషముతో, ఏమాత్రమును వినివికానక సహాయ మొనరించినది. తలంచినంతకంటె నెక్కువ సహాయ మొనరించినది. స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యాది ఉత్తమాదర్శముల సంగత్యార్థ మవలంబించుకొని ద్రవ్యసహాయ మొనరించుటయే గాక యూరపు, ఆసియా, ఆఫ్రికా భంతుల యధ్యక్షులగులందు భారత మాత అనేకమంది నుకులను బలియిచ్చినది. భారతపుత్రు లొనరించిన యపార సహాయము నిచ్చటను ఇంగ్లండునందును అధికారు లనేకసార్లు తెలిపియుండిరి. అదియు నిచ్చిన ఫలితము లిప్పుడనుభవమునకు రావలసియున్నది గనుక న్యాయములగు మన కోరిక లొకొంతగ నాదరింపబడుననియు, జాతీయ కుటుంబమునకు తనకర్తవ్యమైన స్థానమును భారతభూమి ఈయబడుననియు మనము తలంపవచ్చును.

ఖిలాఫాటు, పరిశ్రమములు

మహమ్మదీయసంస్థానములు.

మహమ్మదీయ పరిశ్రమములు, ఖిలాఫాటు, మహమ్మదీయ సంస్థానములు వీటి సమస్య యధ్యక్షులతో చాల సంబంధము గలిగియున్నది. ఈ విషయములందు ఈ జేతపు మహమ్మదీయ తమి తలంచుచున్నదియు నిజేతనుండి తెలుపు తెంతయు నాశక్తికమని తలంచెదను. ఏల భారత భూమి తన తమ జలలో 7 కోట్ల మందికి సంబంధించిన యంతముగూర్చి హిందూజాతమంతటికిని (ప్రాతి నిధ్యమొసగు ఈ సభ విడుదలయి. ఈ విషయముల కను భారతరాజకీయములను, సామ్రాజ్యసామ్రాజ్యము నెట్టి సంబంధమున్నదియు తెలియజేయుటలో జేతనాయకులకుగ నెన్నబడి గౌరవింపబడుచున్న మహాత్మాగాంధీగారు చెప్పిన వాక్యముల నుదాహరించుట కంటె నెక్కువ మన కార్యము నే నొనరింపజాలను. ఈ సమయమున నేను మహమ్మదీయసోదరుల తరపున నమ్మహామ

హామ వారి కోరించిన యపారసహాయమునకు వారివ్యయ పూర్వకముగ భక్తిని సానుభూతిని తెలుపుచున్నాను. ఆ మహాత్మాగా సమయమున వెలుబిచ్చిన సోదరభావపూరిత వాక్యములను మా మహమ్మదీయసోదరులందఱును వ్యవస్థాపూర్వకముగ నంగీకరించుచు అట్టిభావమునే వారియెడల గలిగియున్నారని నేను చెప్పుటయునా? ఈయనోద్యమ సానుభూతి సఖ్యభావముననే హిందూమహమ్మదీయసఖ్య రహస్య మిమిడియున్నది.

1918-వ సం. ఏప్రిల్ 29-వ తేదీని రాజప్రతినిధిగారి కి (వాసి యుత్తరమున మహాత్మా గాంధీగారిట్లు తెలిపిరి:— చిట్టిచివరను మహమ్మదీయసంస్థానములను గూర్చి మనచక్రవర్తి గారి మంత్రులగువాడు స్వచ్ఛమైన వాదనములను జేయవలయునని నేను కోరుచున్నాను. ప్రతి మహమ్మదీయమున నా విషయమున మిక్కిలి పట్టుచులగలిగి యున్నాడను సంకతిని మీరెఱుగుదురని నిశ్చయించుచున్నాను. హిందువుడైన యుండుటచే వారి కార్యమును నేను నిర్లక్ష్యముతో దిలకింపజాలను. వారి నుభయభిముఖ మాయచితు. ఈ సంస్థానముల స్వత్వముల నతిజాగ్రూకతతో గాపాడుటయందును, మహమ్మదీయపుణ్యక్షేత్రములపై వారికి గల గాఢాభిమానము నెఱుగుటయందును, భారతీయుల స్వతలిపాలనావాంఛను న్యాయముగను కాలానుగుణ్యముగను మీ రాదరించుటయందును సామ్రాజ్యక్షేమ మిమిడియున్నది."

ఇంతకంటె నీ విషయమును స్పష్టతరముగ జెప్పుట కష్టము.

ఈయధ్యక్షుల మహా హిందూజాతమునందలి మహమ్మదీయముల చాల విషమస్థితి నుండిరి. వారెంత జాగ్రూకతతో మెలగినదియు నేను చెప్ప నవసరము లేదు. దొరతనమువారు వారి మతసోదరులతో కత్తిగట్టి పోరుచుండిరి. వారి జీవితస్థలమునుగూర్చి చాలవివాదకరములును, కోపోజ్జేకరములు నగు సంకతులు నిరంతరము తెలియవచ్చుచుండును. యధ్యక్షులు జరుగుచుండనే తమ భావములను వెలుబిచ్చుటయొనన్ని వారికి వైర్యబోపము లేదు. అయినను యధ్యాసంతరమునరకును వేచి యుండుట మంచిదని వారు తలపోసిరి.

సామ్రాజ్యసంరక్షణార్థము మహమ్మదీయ సంస్థానా స్వత్వములను మహమ్మదీయభావమును జాగ్రత్తగ జూడవలయునని మహాత్మా గాంధీ గారు చెప్పిరి. ప్రపంచము నెప్పుడిగను కాశ్యోతముగ నభివృద్ధి నొందుట కది యెంతేనియు నావశ్యకమని నేనును చెప్పగోరెదను. ఇస్లాము హిందూజాతమునకుమాత్రమేస్థిసంబంధించినదికాదు. అదిప్రపంచ మంతటను వ్యాపించియుండిన 80 కోట్ల మహమ్మదీయలకు చెందియున్నది. మహమ్మదీయులగు వారనోయిన సంబంధములందు సోదరభావమును జాపక వీలులేదు. ప్రపంచమందలి తమరాష్ట్రములు స్వేచ్ఛగను స్వాతంత్ర్యము గను ఉండవలయునని వారి కోరుచుండురు. వారు గౌరవముగనుండి ఇతరులు గౌరవముగనుండ గోరెదరు. మానవ జాతికంతటికిని స్వాతంత్ర్య స్వేచ్ఛాచాతులగు నిలచియున్న విశ్రమండలివారు మహమ్మదీయ సంస్థానముల ఏకత్వమును, స్వాతంత్ర్యమును రానున్న ప్రాపంచకపు ఏర్పాటులలో నే మాత్రము అతచారము గావించినను ప్రపంచమందలి మహమ్మదీయులందఱికిని, ముఖ్యముగ హిందూజాతమునందలి మహమ్మదీయులకును చాల కోపము గలగకమానదు. ఇట్టి అన్యాయమే గలిగినదను భావముండిన అనోద్యమ సహకారక గలగనరేదని నేను చెప్ప నక్కరలేదు. ఈ మహా విషయము నింతవరకు నిండుకయు పరిగణింపకుండుటచే నింతగ నేను చెప్పుటనీ వచ్చినది. ఇది చాల బాధకరమైన పనియే యగును. తురుష్కజేతము జర్మనీతో గలియుబట్టి గాని లేకున్న నీ యధ్యక్ష మంత కాలము క్రిందటనో అంత మొంది యుండును. ఆ తప్పిదమును మరల చేయుట పాడియా? ప్రపంచమందలి జాతులన్నిటికిని ఇంకయు భేదభావము లేకుండ స్వాతంత్ర్య స్వేచ్ఛామాతృములను వ్యాపింపజేసినగాని ప్రపంచపునర్వ్యాఖ్యపు ఏర్పాటేయు కాత్యంతముగ నిలవజాలదు. ఇంకను మరియొక యంతముగలదు. అది యెన్నటికి న్యాయమైనది కానేరదు, నిజమైన కాంతి నొసగజాలదు.

మహమ్మదీయపూర్వక్షేత్రముయొక్క స్వాతంత్ర్య సంగత్యముకంటె మహమ్మదీయులకు చాల ముఖ్యమైనది. ఈక్షేత్రము లువారి మహా మతగురువుల పరిశ్రమతోడను పరిశ్రమ పుష్టములతోడను సంబంధము గలిగి యున్నవి. ఇంకను నిజముగ

నది అను నిత్యమవివారి సాంఘిక, రాజకీయ మతజీవితములందు చాల విశేషముగ పరిగణింపబడును. వారి ప్రస్తుతస్థితి చాల ఆసురతను, బాదను గలిగించుచున్నది. మహమ్మదీయు లెల్లరని పూర్తిగ మహమ్మదీయుల యాధీనమునకుండగోరెదరు. ఇట్టిగభీర మత భావమును దొరతనమువారు బాగుగ గ్రహించురు గాక యని నేను మరిచి కోరుచున్నాను.

ఖిలాఫాటు సమస్యను వీటితో గలసియే యున్నది. అదియు జేవలము మతసంబంధమైనది. యాసల్యముల చేతనే నిశ్చయించబడవలసినది; అది మహమ్మదీయమతముతో నైకమొందుచున్నది. ఇతరులు దానితో నెట్టిప్రవేశము గలిగించుకొనినను మహమ్మదీయులు సహించజాలరు. ప్రపంచమంతయు గలసి వారికి జేగొక కాళిఫాతు నిర్ణయించినను వారంగీకరింపజాలరు. మహమ్మదీయులలో నెంత తుప్పుచుడైనను అతని ననుసరింపను. మహమ్మదీయుల కొక మత మెవరైన నిర్ణయింప గలగునెడల వారు మరియొక కాళిఫాతు నిర్ణయింపగలగుదురు. అలంతిజాతులను జేతములును లాతి విషయములందు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లొసగబడునపుడు మహమ్మదీయుల మతవిషయములలో నితరులు ప్రవేశించి బోధన గలిగింపజేసినది నది మంచివిపాలకమునకును, వాగరకతకును అధారభూతములగు మహా రాజకీయ నిపుణతా మహా నూత్రిములకు చాల హాళకరముగ నుండగలదని నేను నేజ చెప్పవక్కరలేదు.

రాజకీయ నిర్బంధములు

నేను పూర్తిగ ముగించుటకు ముందు మరియొకముఖ్యంశమును గూర్చి చెప్పవలసియున్నది. ఇప్పుడు చెప్పివాటన్నిటిలో దేరికంటెనైన నది తప్పదుకాదు. నేను మన రాజకీయ నిర్బంధములనుగూర్చి చెప్ప గున్నాను. జేతాభిమానము జూపినందులకే జేయబడుచుండును, నిర్బంధావాసములందును మిక్కిలి బాధనొందుచున్న ధైర్యవంతులగు జేతాభిమానుల బాధలగుర్చి వినునపుడు ప్రతిభారతీయుని హృదయమును దుఃఖింపక మానదు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు హిందూజాతముపట్ల తమ వైఖరినంతయు మార్చి గావున వారందరును తప్పక విడుదల చేయబడవలయును.

పత్రికాకాసనములగుడ మనము జాగ్రత్తగా వెంటనే వివర్ణింపవలయును. జేతీయు లనేకసార్లు లిందునుగూర్చి తమ అసమ్మతిని తెలిపిరి. జాతీయాభివృద్ధి హాయిగ నభివృద్ధి మొందవలయునన్న పత్రికాస్వాతంత్ర్య ముండి తీరవలయును. అసమ్మతరమగు ఈ కాసనమును తొలగింపవలయునని ఇంకొక సారి మనము దొరతనమువారిని గట్టిగ కోరవలసియున్నది. ఇప్పుడు యధ్యక్షులు పూర్తికొనినది గావున యధ్యక్షసంబంధమును జేతరక్షక చట్టమువెంటనే తొలగింప బడవలయును.

ఇంక నేను ముగింప నుంటిని గావున మార్మెట్టులుగో నెట్టిలోపములున్నను మీ మహాపనలను గోరుట నాకావశ్యక కృత్యముగ నున్నది. ఇట్టి మహానుభావు లందఱికిని తగిన వసుతుల నేర్పరచుట సామాన్యమైన పనికాదని మీరు గ్రహింపవచ్చును. అట్లు మేము నెలవేర్చుటండిన 'మాకష్టములను జూచి మీరు మమ్ము మన్నించుటోప్ప. తమ యావచ్చుకొని వినియోగించి పనిచేసిన అచ్యూత సంఘసభలను మీరు తమిం చెదరని నమ్ముచున్నాను.

అధ్యక్షునిరాక ప్రజల ఘనస్వాగతము.

మానసియు లగు పండిత చందనమోహనమూలభ్య గారు 25 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునకు డిల్లీనగరమునకు వచ్చిరి. మాల వ్యాగారు క్షిప్రుముగ వచ్చు బండిలో బయలుదేరిరి. మీరు కొంత ఆలస్యముగా వచ్చుబండిలో రావలెనని పాపము తంతి చార్తనంపగా మాలవ్యాగారు గాజీబాదులో నాగిరి. అసఫాల్ గారు గాజీబాదు కేగి మధ్యాహ్నపు బండిలో మాలవ్యాగారిని వోడెచ్చిరి. చజియాబాదులో మాలవ్యాగా రెక్కిన రైలుబండి హోమురూలు పతాకములతో నలంకరింపబడెను. డిల్లీప్రేషనుకు బండి వచ్చుటకు 2 గంటలకు ముందే ప్రజలు విస్తారముగ చేరిరి. బండివచ్చు సరికి కొన్ని వేలమంది స్థాటు పారవైకి రాగలిగిరి. వెక్కువేలమంది వెలుపలనే నిలచిరి. మధ్యాహ్నము 1 గంటకు రైలుబండి ప్రేషనుకువచ్చెను. వంద మాతరభ్యనులు మిక్కిటమగుచుండ సహ్యాససంఘాభ్యుత్థులు సహాభ్యుత్థులను స్థాయిసంఘము పతకమున అనిభిసెంటుగారును ఇద్దరుకార్యదర్శులును మాలభ్యగారికి స్వాగత మొసగిరి. ప్రజలు వెలుడకుండ నిలుపుటకు వలంజీరులు చాల ప్రయత్నించినను ప్రజలధ్యుత్థుని బండికడచేరి జయజయద్యాన

మూలముగా వినిపింపి, చాల సేపటివరకును మూలముగాను మిక్కిలి
జనులకు తెలుసుకొనినది నిగుటకును మోటుబడినది నెట్లంటి
కును లేకపోయినది. ప్రజల తినిపించిన లాగుకొనిపోయెదమని
చాలపట్టుపట్టిగాని మూలముగా రండులకు సమ్యక్తించి వారు
మూలముగా మూలముగా బడిగిడిగి పోయెదమని. ఊరే
గింపు చేయక మానమని ప్రజలుపట్టుబట్టిరి. మూలముగాను పట్టు
పట్టుచుండి బోధించి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువును పాటిం
చునెనెనెనెనె. కాశీయ గేటువరకును ప్రజలు మోటుబడినది
చుట్టియుండిరి. పిమ్మట బండి నడిగ నడిపింపబడెను అబండిగా
నన్నాన సంఘా కర్మము దును - ఆ ని ని నెం ట ము
రామస్వామయ్య అసఫాలీ గార్లును గూడనుండిరి. జిల్లా
సి. ఆర్. దాసు, విజయ చంద్రపాలు వి. జి. హామియను,
సర్. డి. ఎం. నెట్టియ, గార్లును ముగి వెట్లచుండియును 25
వ తేదీ యువయమునకు ధర్మిగమునకు వచ్చిరి. 25-వ తేదీ
మధ్యాహ్నము కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ జరుగును. సా
యంకాలము 6 గంటలకు వచ్చి కాంగ్రెసుసభ జరుగును. పత్రి
కా సంఘ సభ చర్చ ప్రకటించబడును. అశ్వశిక్షణవ్యాస
మండలము పూర్తికావెను. కొంత భాగము వాకువుగా నుప
యోగించు రని డిల్లీనుండి 25-వ తేదీ గల తంతివార్త వచ్చినది.

వికసీను మహారాజుగారు

లండను, డిశంబరు 20:— వికసీను మహారాజుగారును
మహారాజ మహార తల్లి నెంట్లు సాదర్మ్య గారును కేసుసా
ర్వత్రామదంక తులదర్శించిరి.

ఉయ్యూరు సంస్థానాధిపతులకు పాపము
కారవించుట.

ఉయ్యూరు సంస్థాన మవిభాజ్యమని చెన్నపురి దొర
కనమువారు స్పష్టపరచుచు చట్టమును చేసిరి. ఆసందర్భమున
సంస్థానాధిపతులకు శ్రీ రాజా వెంకటాద్రి అప్పారావు
బహదరు జమీందారు వారిని కారవించుటకు పౌరులు నూజ
వీడు విజ్ఞానయా పురమందిరమున గత ఆదివారమునాకు సభ
చేసిరి. సభకు కమిషనరీ పురము, మిర్జాపురము, యల్లంపల్లె,
తిరుపూరు జమీందారులు మున్నగు ప్రముఖులు
పలువురు వచ్చిరి. ఆంగ్లమున ఎస్. వెంకటాద్రి రా
వు పంతులు వి. ఏ. వి. ఎల్. గారును ఆంధ్రమున ఉయ్యూరు
గారియ మునసబుగారును సన్మానపత్రమును చదివి సమర్పిం
చిరి. పద్యములును పాటలును సమయానుకూలముగ చదువబ
డెను. గానవిశేషము జరిగినది. సభ్యులకు ఫలహారము లొసగ
బడెను. జమీందారుగారు సభ్యులకు వందనములర్పించిరి గత
ర్షురుసంఘమువారికి కృతజ్ఞతను తెలిపి రైతులకును పౌరుల
కును శక్తివంచనలేకుండ సహాయముచేసెదమనిరి. వెట్ల వం
డలనుండి కన్న దానము చేయబడెనని నూజవీడునుండి 25 తేదీ
గల తంతివార్త వచ్చినది.

ఆంగ్లనై నికుని దురంతము:—నిన్నటిదినము సా
యంకాలము కల్లెకరు సర్కును రంగస్థలమున ఒక ఆంగ్లనైని
కుడు ఆన్యాయముగ ఒక హైందవప్రేక్షకుని మూతిమీద
తన ముష్టితో గొట్టినాడు. అంగుళములలో గాయము తగిలి
నది. రక్తము వెల్లువై కారినదని నుడువనగును. ఇంతకును ఆ
నైనికులు మువ్వకు నిలుచుని ఆటను జూచుచుండిరి. అందుచే
పీరి వెనక కూర్చునియున్న ఆ హైందవునకు నిరోధముగ
నున్నందున వీరిని మార్చుకొనవలయునని మర్యాదపూర్వ
కముగ కోరెను. కాని ఆ నైనికులలో
నొకడు కోపావేశపడె నిహ్యారణముగ మూతిమీద గొట్టెనని
ఆపకొక్కఁడు ప్రేక్షకుడు తెలియజేసినాడు. విదప పాలిసు
ఉద్యోగస్థులు ఆక్షకగాత్రిని వైద్యాలయమునకు గొంపోయిరి.
ఈనైనికునిగూడ వెంట గొనిపోయిరి. ఈపురమున ఆంగ్లనైని
కుల దౌర్జన్యము నానాటికి మితిమీరుచున్నది. పాలకవర్గము
వారమునాకాంభానముచేతనోకాతిగర్వముచేతనో వీరునిచ్చుట
విడిగ సంచరించి భజిలను బాధించుచున్నారు. కాబట్టి దొర
కనమువారు సత్వరముగ తోడివారలకు బుద్ధి వచ్చునటుల కఠిన
శిక్షనువిధించినగాని పౌరులు ముఖముగ మార్గములబోవుటకు
గాని వినోదములను జూచుటకు గాని వీలుండజాలదు. వీరి
ఆగడము మరింత హెచ్చిపోవును.—జరుగమిల్లి సాంబశివరావు.

రక్తమూలశంక

ఎంతకాలమునుండి ఉన్నప్పటికిన్ని, ఎంత కఠినముగా
మనకు తయారుచేయబడిన "మూలబిందు" అయి
జానీదము పుచ్చుకొనుటవలన అతిశ్రమములో వుండును.
వెల బుడ్డి 1 కి రు. 2—0—0 (1864)
మూలబిందు డిపో, మిల్లీమన్, కలకత్తా.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమావధము

వెల స్వల్పము

తల నొప్పులకు

వేరు పొందినది.

గుణము లేకుండిన

మీ వైకము మీకు

ఇయ్యబడును.

వనమూలికలచే

చేయబడును.

నువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను

చూచి కొనిన

మోసముండదు.

ఒకసారి పరీక్షించి

చూడుడు.

చక్కని డబ్బీలో

వెల ర అణాలు.

అన్ని దుకాణముల

లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డిపో,

6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేస రోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జికి, మంచిముందు

వట్టి 1-కి ఆ. 6. 12-కి రు. 8-కి. 10-కి రు. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద
గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్మములో గాని, గోళ్లలో
గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను
రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్తులు:—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కు
లు, రెసికాయలు, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి.
కొంచెముగా లేది కేరీరమంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టిని జల
పిర్చుదను.

చికిత్స:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును
మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయ
వలసిన వైద్యము:—1. మలము లోచర్మములోనికి పోవు
మును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురు
గుల తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.

అమృతాంజనం డిపో - బొంబాయి - మదరాసు

స్వదేశీ నమ్మలు

కస్తూరి	0.8-0	మొగిల్లి (కేవిదా)	0.4-0
కార్పూలిక్ (మేలు)	0.6-0	వేక్	0.3-0
మనోహర్	0.5-0	నసంతా	0.2-6
రంగుడర్ (మేలు)	0.5-0	కస్తూరపు	0.2-0
" మధ్యరంగు	0.4-0	సోపు గింజలది	0.2-6
వట్టివేరు	0.4-0	లంగుపట్టు	0.1-0
శోభా	0.4-0	విజ్జూల్	0.1-6
కార్పూలిక్ మధ్యరంగు	0.4-0	నింజోసర్	0.1-8
గోరింటి	0.4-0	కార్పూలిక్	0.1-8
గులాబి	0.4-0		

మొత్తముగా కొనువారికి కమీషను యివ్వబడును.

పి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

స్వదేశీ సామానుల అంగడి,

1207

నెం. 25, రంగ నాడుము చేట, నెల్లూరు.

సిద్ధాద్రి సంవత్సరాది సంచిక

ఈ సంచికలో రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక
సాం గ్రామిక విషయములు వీలగునెడల వేటువేటు
భాగములుగ ప్రచురించుటకు ప్రయత్నింపబడు
చున్నది. ఆంధ్రులకు సంబంధించిన విషయములకు
ప్రముఖత యియ్యబడును. కాబట్టి యువనిలేఖక
మహాశయులు యథా ప్రకారము తమ వ్యాసములను
డిసెంబరు నెల లోపల పంపివై వేర్కొనబడిన విషయ
విభజనమునకును, సంచికయొక్క సకాల ప్రకటన
మునకును సాయపడఁ బ్రార్థితులు.

సంపాదకుడు.

స్థానిక వార్తలు

భొట్ల సెంటు జార్జి జేటు:—క్రిష్టమను పండుగల సందర్భమున రాబోవు వారమున భొట్ల సెంటు జార్జి జేటు ప్రచురింపబడును.

రాయలూరు:—డాక్టరు యస్. కే. దత్తాత్రయ, ఇరువురు ప్రెంచి సైనికోద్యోగులు ఒక బెల్జియను సైనికోద్యోగియు హిందూజేమన కేటెంచి, మద్రాసు సి. ఎ. లో ఉపన్యాసముల నొసగెదరు.

యద్దలపాడు:—మదరాసు ప్రచారక సంఘమువారు హంటుకోడ్డు నందలి మదరాసు బాంకియందు ప్రదర్శించుచున్న నావికాయద్దలపాటులను శ్రీలంక 28-వ తేది శనివారమునాడు ప్రత్యేకముగా చూపబడును.

కామలం:—చిత్రాడ, పితాపురమునందలి శ్రీరామ విలాసగ్రంథమాలవారి 1919 సంవత్సరపు క్యాలండరును వందల పూర్వకముగ నందుకొంటిమి, ఈ క్యాలండరు, దరఖాస్తుజేసి డి. గ్రంథాలయముల కన్నీటికిని ఉచితముగ బంపబడును.

గణపతి విలాససభ:—గణపతివిలాససభవారు శేష సాయంకాలము 6 గంటలకు గోవిందపూనాడుక పీఠిలో నున్న సౌందర్యహాలునందు రావుసాహెబు పి. సుబంధుమొదలి యాయగారి విరచితముగ “ప్రేమశత్రు” అను ద్రావిడ నాటకమును ప్రదర్శింతురు.

జహంనూన వ్యాసము:—ఎవ్వరిమాన్ పత్రికాధిపతులు పండిత మదనమోహన మాలక్యగారి జీవితచరిత్రమును ఆంగ్లేయభాషయందు 108 మాటలలో వ్రాసినవారికి జహంనూన మిత్తరు. పత్రికాధిపతులగు కె. ఎ. హెబ్బరుగారికి జనవరి 6 వ తేదీ సాయంకాలము లోపుగ వ్యాసములు చేరవలయును.

గంజాముజిల్లా విద్యార్థిసభ:—గంజాము నుండల విద్యార్థిసభయొక్క మూడవ సమావేశము ఇచ్చాపురమునందు ఈనెల 29, 30 తేదీలయందు జరుగును. కటకము నివాసులగు మానసియులగు ప్రజనుండరాను బి. ఏ. గారు సభాధిక్షత్వము వహింతురు. బరింపురము నివాసులు వ్యాకతి రామానుజస్వామి పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు సభయందు విద్యార్థుల ధ్యక్ష ధర్మములను గురించి మాటలాడుదరు అని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు సత్యనారాయణ పంతులుగారు మాట వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసు పార్కు పండుగలు:—మొన్న సాయంకాలము మదరాసు పార్కు పండుగలను పెండ్లెండు ప్రభువుగారు ప్రారంభించుచు, గత నాలుగు సంవత్సరములవలె యద్దసముద్రమున మునిగియున్న వారి కీసంవత్సరపు పండుగలు సంతోషదాయకములై యుండుననియు, తగిన సమయమున ఈపండుగలను జరుపుటకు ప్రయత్నములు చేసిన కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికి కృతజ్ఞతలు సమర్పించిరి. తరువాత ప్రభువుగారు పండుగల సందర్భమున ప్రారంభింపబడిన ప్రదర్శనములనుచూచి సంతోషించిరి. ప్రకృతిమనగరమునగల పేగు వలనను, దేశభావములన ఈసంవత్సరము పండుగలను చూచుటకు ప్రజలంత బాగుగా రాలేదు.

కల్లెకర్న సర్కసు:—కంపెనీవారు నిన్నటి దినము సాయంకాలము 4-30 గంటలకు తమ ప్రదర్శనమును ప్రేక్షకుల మనంబులకు ఆహ్లాదకరముగ నుండు నటుల ఆకర్షణముగ ప్రదర్శించి ప్రేక్షకుల మన్ననకు పాత్రులైరి. రంగస్థల మంతయు యిసుక వైచిన రాలకుండునటుల నుండెను. ఇంతవరకెందో ఈ పురమున ప్రదర్శనములను గావించిరి. కాని వన్యమృగముల నిద్రనులయందు వీరి కెందుటకు సరిపోరని నుడిచి న అతికేయోక్తి జాబాలదు. ఇంటి లిరిగడు పిల్లి కూనలువలె సింహములను, పెద్దపులులను వీరు యాదించిరి. వీరిప్రదర్శన ప్రాశస్త్యమును గూర్చి మేము వ్రాయుటకునుటకంటె ప్రేక్షకులు స్వయముగనే చెప్పిచూచి యానందించినవారికి చక్కగ తెలియగలవని నమ్ముచున్నాము.

చెన్నై రాంధ్రసభ వారి ప్రహ్లాదనాటకము:—మొన్నటి వంశశ్రవణము నాటిరాత్రి చెన్నై రాంధ్రసభ వారు మొదటి పర్యాయము పారులకు సభాధనమున ప్రహ్లాదనాటకమును ప్రదర్శించిరి. ప్రహ్లాదపాత్రమును ధరించిన బాలకులందఱును చాల మనోహరముగ ప్రవర్తించిరి. వారల పాత్రధారి కడు రసమంతయుగ పాత్రమును పోషించెను. కొంత ఆనందసర నటనము గూడ నున్నదని మా అభిప్రాయము. పీఠాభ్యుదయ పాత్రధారియొక్క నిపుణముగా నటించెను. కాని కొన్ని సమయములందు కంఠస్వరము చాలతక్కి యుండెను. తీలావతి పాత్రయు బాగుగనే యున్నది. ఇంద్రావతి మేమియు బాగులేదు. బ్రహ్మ కుక్కాచార్యులు చండా మాయకులు మున్నగు వారు గూడ బాగుగా పనిచేసిరి. మొత్తముమీద నాటకము చాల రసవంతముగను మనోహరముగను ప్రదర్శింపబడినది.

అంధులకు పాఠశాలలు:—యద్దపాడు పనిచేసి అంధులైన వారి విద్యాభివృద్ధికిగాను లాహోరునందును బొంబాయి నందలి విక్టోరియా మెమోరియలు విద్యాలయమునందును ప్రత్యేక పాఠశాలలను దొరతనమువారు నెలకొల్పబడు నిశ్చయించుకొనినారు. ఇందు చదువువారికందరికి భోజనసలహా చౌకర్యములు ఉచితముగా చేయబడును. సిపాయిల కీడుబడు యంతకారవేతనము ఈక ఆధనముగా మానునకు రూ. 6 లు భత్యముగ నీయబడును. ఇంగ్లండుకు పోదలంచిన యెడల ఈవిద్యాలయములందు చదువువారికి రైలుభర్యలు దొరతనము వాక ఇత్తురు. విద్యాలయములందు 9 నెలలకాలము సిపాయిలకు చేతిపనులు చదువుట వ్రాయుటయున్నగు విషయములను నేర్పబడును. ఈ విద్యాలయములందు చదువుకొనసెంచినవారు వారున్న మండలములలోనున్న జిల్లా కలెక్టరులకు దరఖాస్తులు పెట్టుకొనవలయును.

పేగు:—నిన్న తిరువల్లి క్షేత్రమునందలి వెంకటాచల నాయక పీఠమునందు పేగువలన ఇద్దరు మరణించిరి. అనీషిముందలి గృహములలోని ప్రజలు పెళ్లిపోయినారు. వెంకటరంగమస్థి పీఠి, ఈశ్వరదాసు లాలాపీఠుల మధ్యనున్న ప్రదేశములన్నిటిని పరిశుభ్రముచేసినారు. ఇంతవరకు పేగుతగిలినవారు 25 గురు మరణించినవారు 16 గురు. అని కార్పొరేషను ఆరోగ్యాధికారులు డాక్టరు రాఘవేంద్రరావుగారు మాట వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసులో పేగు:—క్రొత్త కేసు లేమియు లేవు. ఇది ఏరు కిది ప్రారంభమైన ప్రదేశమునందును మాత్రమే యున్నది. ఇదివరకు రిపోర్టు చేయబడిన కేసులలోనే మరణములు సంభవించుచున్నది. ఇచ్చటివారు కేసులను సరిగా, త్వరగా రిపోర్టు చేయవలెను. మరణించిన యెజుకలను కార్పొరేషను మోడలు మూలకు పంపించవలెను. ఇట్లు చేయుటకు ముందు ఎజుకను కిరస నాయిలులో ముంచవలెను. వెంకటరంగముపిల్లపీఠిలోను, ఆ సమీపమునను యున్న వీధులలోని 500 మందికి నిన్నటినుండి పేగు టీకాలు వేయబడినవి.

వరాను ఇండియా దేశము.
వెనుక ఇండియాలో వరాను గవర్నరుగా నుండిన మార్టిన్ గారు ఆసియాఖండపు అధిపతీకముల మంత్రులమునకు ధైర్యకరగా నియమింపబడిరి.
ఎం. జర్మనీగారిని వరాను ఇండియా గవర్నరుగా నియమించిరి.
వరాను ఇండియానుగురించి ఆనగా ముఖ్యముగా పురుషేంద్ర పట్టణము సభివృద్ధి నొందించుటనుగూర్చి విన్నవించుటకు ఎ. గేబిలు, గన్నడిగం గార్లు పొరుగుగరమునకు వెళ్లెదరు.

నిన్నటి మధ్యాహ్నము 1 గంటకు చిత్రాద్రీపేటకోడ్డు దగ్గర ఒక యూగోషియను సైనికుడు సైకిలుమీద బోవుచుండ ఆకోడ్డుదగ్గర వహరాయచ్చు రక్షకబటుడు పక్కగా పోవలమున అసైనికునకు తెలుప వాడు ఆరక్షకభటుని పొడిచెననియు ఆరక్షకభటుని జీవామంతయు రక్తమయమయ్యెననియు తెలియచున్నది.

సంస్కరణసంఘములు:—ఈ సంఘములవారు 30 తేదీ వగరమున 45 గురుసాక్షులను విచారణచేయుదురు. 20 సంఘముల ప్రతినిధులు సాక్షుమిచ్చెదరు 12 గురుపాశ్చాత్యులు 13 గురు బంగాళీ మహమ్మదీయులు 15 గురు హిందువులు ఇద్దరు మార్వాడీలు ఇద్దరు ఆంగ్లోఇండియనులు ఒక ఇండియా క్రైస్తవుడు సాక్షుమిచ్చెదరు.

కావలెను. (1409)

ఇద్దరు గుమాస్తాలు. జీతం రూ. 15-1-20 దరఖాస్తు పంపువారు తేదీ 15-1-20 వయస్సు, జాతి, యోగ్యత పంపవలెను.
చేబియ్యం. వెంకట్రామయ్య, తిరువతి.

కావలెను.

లోయర్ సెకండరీ గ్రేడువరకు గాని సెకండరీ గ్రేడు వరకుగాని చదివి తెలుసుకుని స్కూలులో చదివి పరీక్షయిచ్చిన ఉపాధ్యాయుని కావలి ఎలిమెంటరీ బాలికాపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయునిగా కావలసియున్నది. జీతమునెల 1-కి రు. 80 లు. కాపురముందుటకు ఇల్లుఉచితము. ఇండ్లి ఖాతెనుగవచ్చి యుండవలెను.
వి. కృష్ణస్వామిరావు, తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటు, కావలి. (వెల్లూరుజిల్లా).

నోటీసు. (1404)

చెంగల్పట్టుజిల్లాయందలి అన్ని జిల్లా తాలూకాబోర్డుల రోడ్డులకును 1919-20 వ సంవత్సరమునకు కావలసిన సామానులను నష్టయజ్ఞములకు కిచ్చగించిన తెండల్లు జిల్లాబోర్డు లభ్యతయిచేతను, 1919 సంవత్సరము జనవరి 6-వ తేదీ నాడు మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు సైదాపేట కలెక్టరు ఆఫీసుయొద్ద సైదాపేట చెంగల్పట్టు తాలూకాబోర్డుల వారిచేతను, 1919 సంవత్సరము జనవరి 6 వ తేదీ నాడు మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు తిరువల్లూరు డిప్యూటీ కలెక్టరు ఆఫీసుయొద్ద తిరువల్లూరు తాలూకాబోర్డు లభ్యతయిచేతను అందికొనబడుదురు.

(2) ఇతర వివరములకు 1919 సంవత్సరపు జనవరిమాసపు చెంగల్పట్టు జిల్లాయొక్క అనుబంధమును (ఫస్ట్ పేంటుకు) బాదుడు.
చెంగల్పట్టుజిల్లా బోర్డుల వారి కార్యాలయము సైదాపేట. జిల్లాబోర్డు లభ్యతయిలు.

నేటిరాత్రి! 9-30 గంటలకు నేటిరాత్రి!!

కల్లెకర్న గ్రాండు సర్కసు.

ప్రదర్శనసభము: ఎన్నవేసు, మదరాసు. 40 మంది మనప్రసన్నులకు! 60 అడవిజంతువులు! శోభాయమానమైన వేడుక ప్రదర్శనము! మాదికాలమైన గుడారమునందు గావించబడును. ప్రతిదినము రాత్రి 9-30 గంటలకును శనివారమునాడును, ఆదివారమునాడును సాయంత్రము 4-30 గంటలకును ప్రదర్శనము ప్రారంభమగును.
ప్రొఫెసరు శంకరరావు, సోల్ ప్రొఫ్రయటురు. ఎమ్. జె. రత్నము.

మాస్టరేజరు. ఎస్. బి. కాబులన్నీటిని ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు. C/O మెస్సర్స్ ఎ. రత్నా అందుకో., (తెలిఫోను నెం. 620) ఆర్టిస్టులు అండు ఫోటోగ్రాఫర్లు. 157 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు ఈనెల 28-వ తేదీవారం రాత్రి బెజవాడలో ద్రాపతి వస్త్రావహరణ నాటకమును ప్రదర్శన మొనరింతురు.
వర్చిటిక్కట్టు కావలసిన ఇతర గ్రామస్థులు దురుచ్చే వారిపేట్లకు ముందుగా కాగితరేఖనీకొనవలయును.

Towards Peace.

(Reuter's Agency)

Great Britain

Copper in India.

LONDON, December 19.

At a meeting of the Cope Copper Company, the Chairmen said that they must presently look to Rakha Hill mines in India, for a renewal of the prosperity of the company. Large possibilities had been opened up by the discovery of a lode near Rakha, similar to that at Rakha.

Sir L. Abraham.

LONDON, December 19.

Sir Lionel Abraham has been granted six months leave of absence owing to ill-health. Mr. Malcolm Seton will meanwhile take his place.

Rubber Supplies.

LONDON, December 19.

The Rubber Sharebrokers' Association state that 95,000 tons of rubber are stored in Singapore.

Priority Permits.

LONDON, December 19.

Lord Inchausti, in a letter to the "Times," urges the immediate abolition of priority permits and licences. He says that shipment of steel frames to repair a damaged ship in India has been delayed for licence and ship has been hung up because a priority certificate was required for the propeller shaft.

Mr. Wilson.

LONDON, December 20.

It is authoritatively stated that President and Mrs. Wilson will arrive in London on December 27th on a four days' visit. They will be the guests of Their Majesties at the Buckingham Palace.

LONDON, December 20.

His Majesty is giving a banquet at the Buckingham Palace on December 27th in honour of Mr. Wilson.

Interned Ship.

LONDON, December 20.

Fifteen British merchantships which have been interned in Hamburg since the beginning of the war have arrived in Tyne with German crews.

Aviation.

LONDON, December 20.

Lord Weir, Air Minister, in a speech at Manchester, said: We now possess substantial numbers of aeroplanes and seaplanes able to carry a crew of seven and thirty passengers for twelve hundred miles without stopping at a speed of a hundred miles an hour. He suggested that big shipping and other transport organisations, should actively interest themselves in the development of commercial aviation and when peace was concluded, the state should sell its superfluous aeroplanes suitable for conversion to commercial use to private firms cheaply. The Air Board must be reorganised. The first essential step of the new ministry should be to organise international flying. This would, he said, involve an International Air Convention. The articles of this convention had already been drafted and were being submitted to the Allies. If they approved of the convention, an International Air Conference would be held and he had reason to anticipate that within the next four or five months, the principle nations would have reached an agreement on this momentous question.

Marshal Haig.

LONDON, December 18.

(Delayed). Great preparations are being made to give Marshal Haig a right royal welcome in London when he arrives on Christmas furlough. Although the official recognition of his services will come at a later date, every effort is being made to make this visit a memorial one. He will be accompanied by distinguished Army Commanders, Generals Horne, Plumer, Birdwood, Rawlinson, Byng, Lt-General Travers, Clarke, Quarter-master General, Lt-General Lawrence, Chief of General Staff, Lt-General Fowke, Adjutant-General, also Major-General, Salmond, Commanding Air force and Marshal Haig's Personal Staff. Marshal Haig will arrive at Charing Cross at one o'clock in the afternoon and will be met by the Duke of Connaught. The Party will drive via Piccadilly to the Buckingham Palace where they will lunch with His Majesty.

Cotton Industry.

LONDON, December 20.

Sir C. Macara states that any great extension of the Cotton industry at present is impossible as the renewal of many millions of spindles destroyed or damaged during the war will tax the makers of cotton machinery to the utmost for sometime to come and as prices are at present 200 to 300 per cent. above pre-war prices. The new mills, even if they could be erected, could not compete with the existing mills. Sir C. Macara also emphasised that a considerable period must elapse before the raw material can be converted into finished fabric.

Red Cross Sale.

LONDON, December 20.

The sale of pearls donated to the Red Cross in answer to their appeal realized £ 84,492 at Christie's yesterday. The principal necklace fetched £22,000. Altogether with the donations the Red Cross was benefitted to the extent of £ 1,00,000.

The Army.

LONDON, December 20.

The "Gazette" contains a despatch from Marshal Haig mentioning for distinguished and gallant services and devotion to duty a large number of officers, ladies, non-commissioned officers and men who served under his command from February 25th to September 16th. The list includes General Sir W. R. Birdwood, Lieut-Colonel Lord Amthill and the following Indian Army officers:—Colonels R. A. Carruthers, F. W. Caulfield, C. N. Macmullen, Lt. Colonel L. H. Abbott, H. W. Cobham, J. R. Coleridge, E. A. Fagan, G. Gwyn Thomas and Majors J. Craik and R. H. Hammersley Smith.

Conditions of Peace.

President Wilson.

On British Navy.

LONDON, December 21.

Interviewed by the Paris Correspondent of the "Times", Mr. Wilson said the greatest question as regards the Peace Conference was, "will there be found enough of wisdom and purpose among statesmen to create a safeguard against future wars". The President emphasised that the difficulties and responsibilities which have arisen by the successful termination of the war must be shared by the great nations of the world as comrades of the less powerful.

Regretting his inability at present to visit the Grand Fleet, Mr. Wilson said he had from the beginning that behind the great armies was the strong silent and watchful support of the British Navy, securing communications of the Allies that it would give him great pleasure to visit the Grand Fleet if it were possible. There had been the happiest comradeship and loyal co-operation between the Navy of Great Britain and the Navy of the United States and he was sure that all Americans were keenly appreciative of it and knew his full significance in the winning of the war.

Freedom of the Seas.

In discussing the role of the British Fleet, in maintaining what anyhow during the war had been freedom of the seas for the free people of world, continues the correspondent. Mr. Wilson spoke with a sincerity which no amount of writing can convey. His accents conveyed to me that he is a believer in the decency and honesty of the Anglo-Saxon race. The President said "I am the more anxious to go to England because I have reason to know with what unanimity of passionate conviction, the people of Great Britain and America have entertained the same conception of liberty and justice. It is essential to the future peace of the world that there should be the frankest co-operation and the most generous understanding between the two English speaking democracies. We appreciate, I believe, the grave problems which the war has brought to the British people and we fully understand the special international questions which arise from the facts of your peculiar position as an Island Empire." This verbatim text of the President's remarks, save the correspondent, does not convey the solid tone of sincerity with which Mr. Wilson dealt with this particular point of the seas.

Solid Guarantee.

Proceeding, the President said he was convinced that nothing could possibly prevent the approaching conference from producing what all the world wanted, viz. a really solid guarantee of future peace. He concluded as follows, "I am confident that by a common council, the statesmen of the world will be able to reach a just and reasonable solution to the problems which will be presented them and thus earn the gratitude of the world of the most critical and necessary service which has ever been rendered it."

Bolshevik Advance.

LONDON, December 18.

Newspapers are again drawing attention to the problem of the Allied intervention in Russia, especially in view of the situation in the Baltic Provinces where the Bolshevik forces are approaching the railway junction of Walk in Livonia and have crossed Duna at Friedrichstaf and are marching on Mitau in Estonia. Estonia forces are weak and unable to resist the advance of Bolsheviks. Meanwhile, Germans are withdrawing from the Baltic provinces and in course of the Soviet Congress in Berlin, Ebert stated that everything was being done to protect the eastern provinces of Germany against pillaging bands.

British Opinion.

The Special Correspondent of the "Daily Chronicle" points out that in Russia adherence to Bolshevism is the only alternative to starvation since the Bolsheviks control food supplies and thousands of officers are in the Bolshevik Army, because otherwise they would die of hunger. He discredits the report that the Bolshevik forces number three millions and says, the most reliable estimate is 180,000 scattered over Russia. Probably an attempt would be made to increase the force with a view to invading other parts of Europe in order to spread Bolshevism doctrines.

Maharaja of Bikanir.

Received by the King.

LONDON, December 20.

The King and Queen to-day received the Maharajah of Bikanir and the Maharajkumar Lt. Sadul Singh.

The New Indian I. C. S. Men.

LONDON, December 20.

Successful candidates in the Indian Civil Service examination for August include C. D. Deshmukh of the Bombay University; S. K. Sinha; Oxford and Cambridge; K. C. Chunder, Calcutta; S. G. Sengodaiyan, Madras; S. Lal, Calcutta; R. N. Banerjee, Calcutta; V. N. Bhide, Bombay; M. S. A. Hydari, Bombay; and W. Hussain, Calcutta.

Dublin University Elections.

Coalitionist Successes.

LONDON, December 21.

In Dublin University Election Ex-M. P. Samuel Coalitionist received 1273 votes, Sir Robert Woods,

Coalitionist 793 W. M. Jellet, Unionist 631, Captain S. L. Gwynn, Nationalist and Ex-M. P. for Galway 257. There are two seats.

Contemplated Visit of British Naval Squadron.

To America and the Dominions.

LONDON, December 21.

Although there has been no official announcement on the subject, it is regarded as certain that a powerful British fleet comprising the latest types of heavy ships and other units will visit America. Admirals whose ships formed part of the British sixth battle squadron are so impressed with Britain's naval might that they are extremely anxious that the American people should see it for themselves. Before it leaves for America however, there will be a great review in British waters of British naval forces that have fought in the war. The report that the British fleet will subsequently visit British Dominions is generally believed. If such a tour is undertaken it is probable that the fifth battle squadron composed of Royal Sovereigns and latest battleships, and also battle squadron consisting of ships of the Queen Elizabeth class will participate.

Aerial Mail Service to India.

Great Bombing Machines to be Converted for Postal Use.

LONDON, December 21.

A very successful trial trip has been made at Belfast of one of the largest types of aeroplanes in the air Ministry's Service. It was built at Harland and Wolff. The height from ground to the top plane is ninety two feet, and span of wings is 126 feet. It is equipped with four Rolls Royce engines and carries a thousand gallons of fuel equal to fifteen hours supply, can travel nearly a hundred miles an hour. The machine was originally intended for bombing Berlin. It has accommodation for a large crew but will now be utilised by Government for aerial mail service to India.

Another Handley Page Machine.

Starts for The East.

London, December 23.

The Press Bureau announces that a Handley Page aeroplane enroute for the East has reached Egypt. Owing to weather the machine flew via Sicily and Malta stopping at night at each island.

Stars And Badges for the Forces.

New Awards.

London, December 23.

The Admiralty announces that the King approves the award of 1914 and 1915 Star in Bronze for officers and men of the Navy including Dominion forces, pilots, observers, and men of naval air services, mercantile marine officers and men serving under special naval engagements and Canteen staffs who have served aboard a warship at sea. All in respect of operations in France, Belgium, Eastern Europe including Gallipoli, Egypt, Africa, Asia and Australian theatre including German New Guinea, Bismarck Archipelago, Nauru and German Samoa. War Office announces that the King has approved the award of 1914 and 1915 Star for the Army similar to the Navy including Dominion and Indian forces and nurses.

Repatriated British Prisoners.

London, December 23.

Press Bureau announces that since armistice was declared 5288 officers, 99,247 men and 4201 Civilians have been repatriated. A special committee has been appointed to advise what further steps can be taken to trace missing men.

Result of Wales University Election.

Coalitionist Success.

LONDON, December 21.

The result of the election for the University of Wales is Ex M. P. Lewis Coalitionist Liberal 739; Mr. Mackenzie, Labour 176.

Russia

Interned Frenchmen in Russia.

French Warning to Bolsheviks.

LONDON, December 21.

The "Matin" says that the French Government has released to Bolsheviks that they will be held personally responsible for every outrage committed against Frenchmen, also that a number of Bolsheviks on Board vessel about to depart for Russia will not be permitted to depart but will be interned unless Frenchmen in Russia are immediately liberated.

Russian Bolshevik Couriers Arrested.

LONDON, December 21.

STOCKHOLM:—Finnish authorities at Helsingfors have arrested five Russian couriers whose luggage contained Bolshevik literature intended for distribution in Sweden.

No Self-Determination for Bohemia.

Czechoslovak Premier's Statement.

LONDON, December 18.

AMSTERDAM.—A telegram from Prague says: Dr. Kramariz, Premier of Czechoslovak Republic, replying to a German deputation said that the entente had allotted the whole of Bohemia to Czechoslovak State. The ideal of Self-determination belonged to the future and would not apply to Bohemia.

Poland

Landing of Poles at Dantzig.

Report Contradicted.

LONDON, December 21.

Reuter is informed from Polish official quarters that the report emanating from Berlin regarding landing of Poles at Dantzig is quite untrue and must be regarded as merely another example of German propaganda.

The Polish Army.

LONDON, December 20.

COPENHAGEN.—A message from Berlin states that fifty thousand Polish troops under General Haller have landed at Danzig. This presumably refers to the Polish Army organised in France.

France

LONDON, December 21.

PARIS.—Count Romanones had a Conference with President Wilson to-day.

Count Romanones.

LONDON, December 23.

PARIS.—The Havas Agency states:—Count Romanones left Paris yesterday morning in a motor car to visit Rheims and Chateau-Thierry. On his return to Paris, the Count said that no Spaniard after seeing Rheims could possibly remain pro-German.

League of Nations.

LONDON, December 23.

PARIS.—The Havas Agency states the "Matin" gives some information regarding the method of procedure to be adopted by the promoters of the League of Nations. In the first place, the Allied Governments will agree to the fundamental rule that the peoples have the right of self-determination. This will naturally lead to the limitation of armaments and compulsory arbitration. Secondly, the enemy powers will be ordered to accept the fundamental principles after which the details of the peace treaty will be discussed. Thirdly, a universal conference will decide the relations between the peoples, neutral powers being represented. Germany's admission will only be discussed after the total punishment indemnity has been paid.

LONDON, December 23.

PARIS.—The Havas Agency states, a note issued in Paris yesterday states that five French ships, including the armoured cruiser "Monsieur" are on their way to the Baltic, to see that the conditions of the armistice are carried out and to assure repatriation of prisoners.

Germany

Count Appointed German Foreign Minister.

LONDON, December 21.

COPENHAGEN.—A telegram from Berlin says:—Count Rautava Ex-Ambassador to Copenhagen, has been appointed Foreign Minister.

Who Financed German Revolution. Great Claims of Russian Bolsheviks.

LONDON, December 21.

There is good deal of controversy in German newspapers as to who financed the revolution. The Berlin Soviet Executive admits that it received half a million marks through a mysterious man named Eltich who was subsequently arrested on an unproved charge. Herr Mueller, Chairman of Berlin Executive says that it is uncertain to whom this money originally belonged. Meanwhile M. Joffe, Bolshevik Ex-Ambassador in Berlin is sending out wireless messages insisting that Russia supplied money and that the People's Commissaries Herr Barth and Herr Haase known that this is true. M. Joffe declares that Doctor Cocher at present Russian Under Secretary of State for Justice was authorised by Russian Bolshevik Government to spend a million and a half marks to organise the revolution. Then, six million roubles to further it and that altogether twenty four million marks had been placed at the disposal of German Revolutionaries by Russia.

Internal Situation.

LONDON, December 20.

COPENHAGEN.—A message from Berlin states that the Soviet Congress by a large majority passed a resolution that the National Assembly election be held on January 19th.

LONDON, December 19.

COPENHAGEN.—The German newspapers state that the condition of ex-Empress, due to old heart trouble, is critical.

LONDON, December 21.

COPENHAGEN.—A message from Berlin states that Scheidemann, in the course of a speech prior to the adoption of the National Assembly resolution, said that the Soviets were necessary institutions, but that they must not become permanent. The majority of the people disapproved of dictatorship and only the National Assembly could bring peace and bread.

LONDON, December 21.

AMSTERDAM.—The Grand Duke of Hesse is only the Federal Prince who has not abdicated. The Soviet threatens to expel or intern him until he abdicates. Strike in the mines near Essen led to severe riots. The crowd at Essen arrested the Soviet. Others stormed the mines but were driven off by machineguns.

Allied Occupation.

LONDON, December 20.

AMSTERDAM.—The "Cologne Gazette" states that three thousand Scottish troops occupy Solingen.

LONDON, December 20.

AMSTERDAM.—The Allies have informed the Soviets that they will be deported if they hamper the activities of Burgomasters. They are forbidden to distribute leaflets or otherwise attempt to undermine the loyalty of Allied troops. Erzberger has formally notified the Foreign Office that the Allies do not recognise the Soviets.

America

German Duplicity.

LONDON, December 21.

WASHINGTON.—Despite Mr. Lansing's emphatic admonition that German communications should be addressed to all the Associated Governments, another appeal has been received from the German Government as regards food and modification of armistice terms. The State Department does not publish the note, because it violates the foregoing decision and because it does not differ from previous appeals which are regarded as propaganda by which Berlin authorities are trying to escape the results of defeat.

League of Nations.

WASHINGTON, DECEMBER 21.

Senator Lodge, Republican leader addressing the Senate, advocated the postponement of a League of Nations until after peace declaring that it should be considered separately later.

China

Opium Scandal.

LONDON, December 20.

SHANGHAI.—The North China "Daily News" makes the sensational allegation, that an enormous illicit traffic in Morphia and Indian opium is being done by the Japanese in China. The paper affirms that 18 tons of Morphia are imported into China from Japan every year and distributed by the Japanese Post Office to the Japanese pedlars. It is also affirmed that 2,000 chests of opium were imported into Tsingtao from Calcutta via Kobe from January 1st to September 1st. The price at K. was, £240, per chest. The opium sells in China at £2000 per chest. The tax levied by the Japanese authorities at Tsingtao was £800 per chest, altogether equivalent to a yearly revenue of £3,000,000. Opium travels on Japanese Protected Tsingtau Railway as military stores. There is also a large import via Dalny into Manchuria. The customs authorities at Dalny and Tsingtao are wholly Japanese.

Italy

Allied Russian Policy.

M. Milinkoff.

Need For More Vigour.

LONDON, December 20.

ROME.—In the course of an interview, M. Milinkoff, former Russian Foreign Minister, declared that Russia was threatened with a most appalling catastrophe in history. The Allied intervention was absolutely necessary. A small effort would have saved Russia a year ago, but to-day a strong army would be required. The Allied Labour and Socialist opposition to the intervention was, he said, due to the erroneous belief that Bolshevism meant economic progress. But it was in reality a terrible setback. Ninety-nine per cent of the population of Russia, including moderate socialists, were in favour of Allied intervention.

Spain

Spain's Participation in Peace Conference.

Why it is Necessary?

LONDON, December 21.

PARIS.—Count Romanones, Spanish Premier, interviewed by the Matin said Spain being practically an island the freedom of seas was a condition of her existence. It was vitally important therefore that she should attend the Peace Conference.

Australia

Lord Jellicoe's Visit.

LONDON, December 20.

MELBOURNE.—In the House of Representatives it was announced that Lord Jellicoe was leaving England for Australia in February to review the whole naval position in Australia. Australia was he said:—Proud that her importance was deemed sufficient to justify the Admiralty in sending so illustrious a sailor, thereby ensuring to Australia the best and most modern advice.

General

Sporting.

LONDON, December 20.

In declining Lipton's offer for 1919 the New York Yacht Club says: It considers that war circumstances render the present time inappropriate for such a purely sporting event.

King's Xmas Greetings to the Forces

LONDON, December 24.

The King has sent the following message to the forces:—"Another Christmas has come round and we are no longer fighting. God has blessed our efforts. Their Majesties specially greet the disabled sick and wounded and hope that they will be cheered by the vision of good days of peace for which they have sacrificed so much."

Indian Prisoners.

LONDON, December 19.

COPENHAGEN.—The Indian Prisoners of War, who are awaiting repatriation in Haid camp, are suffering severely from cold. They sit huddled together round stoves and leave the barracks only to fetch fuel.

Bulgium

38 Million Francs Restored to Belgian Govt.

LONDON, December 21.

BRUSSELS.—Germany has restored thirty-eight million francs to Belgian Government.

Austria

Punishment of War-Makers.

LONDON, December 21.

AMSTERDAM.—A message from Vienna states that the Germano-Austrian National Assembly has adopted a bill for the prosecution of leaders responsible for the war. The Secretary of State for social welfare said that there were at present 40,000 unemployed in Vienna and the number was increasing daily. In German Bohemia 25 per cent of the working class is unemployed.

Rumania

Socialist's Policy of Rumanian Government.

Breaking up of Big Estates.

LONDON, December 18.

JASSY.—Premier Bratianu submitting the policy of the new Government promised universal suffrage and breaking up of large estates and their distribution among peasants.

GREAT BRITAIN

Belfast University Election Result.

LONDON, December 21.

In Belfast University Election Sir William Whitla, Unionist received 4887 votes and Mr. S. Dolan Sinn Féin 118.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi

Indian National Congress.

President's Arrival.

Huge Ovation Recorded.

DELHI, December 25.

Pandit Madan Mohan Malaviya, the President elect of the Indian National Congress arrived here at noon to-day. Despite the resolution of the reception committee to receive him informally a telegram was sent by the Delhi public to Pandit at Ghaziabad requesting him to alight from an earlier train he was travelling by, on the ground that the Delhi public was not ready to receive him before noon. In response to this telegram the Pandit stayed at Ghaziabad station where he was met by Mr. Asaf Ali who escorted him to Delhi by the noon train. At Ghaziabad the carriage in which the Pandit was travelling was decorated by Home Rule flag. At Delhi station crowds began to collect about two hours before the arrival of the train and by the time the train came in thousands got admission to the platform, while thousands contented themselves by staying outside the station. The train conveying the president-elect steamed in at 1 P. M. and he was received on behalf of the Reception Committee amidst deafening cheers of Vande Mataram by the Chairman and Vice-Chairman and the two Secretaries of the Reception Committee, while the All-India Congress Committee was represented by Mrs. Besant and two General Secretaries of the Congress. After the train halted at the Station in spite of vigorous efforts of the volunteers to keep crowd back rush was made at the President's carriage and he was accorded a huge ovation. It was sometime before the president's party was allowed to come outside the Station and attempts were made to form a small procession of about four motor cars to take the Pandit to his quarters in the Civil Lines but the enthusiasm of the crowd was so great that some time elapsed before the Pandit was allowed to take his seat in one of the cars that were in waiting. The crowd then persisted in taking him out in a procession and driving him through the main streets of Delhi. At first they took hold of the car and began to drive it themselves. This the Pandit would not allow saying all his life he had devoted himself to the service of his motherland and if they persisted in driving him in the manner proposed he would get out of the car and walk his way home. Every attempt of the crowd was not to let the car pass unless the Pandit agreed to be taken through the principal roads. The Pandit had to make several appeals exhorting them to obey the District Magistrate's order before his car was allowed to proceed, though at snail's pace. Thousands of people who had collected ran in front of and alongside his car until the Kashmere Gate was reached when the car was allowed to proceed straight at the request of the Pandit. In the car conveying him were seated the Chairman of the Reception Committee and Mrs. Besant, Messrs. Ramaswamy Iyer and Asaf Ali.

Large members of leading delegates including Mr. Jinnah, Mr. C. R. Das, Mr. B. C. Pal, Mr. B. G. Horniman, Sir D. M. Petit and others arrived this morning. The All-India Congress Committee meets this afternoon while the Press Conference meets at 6 P. M., it being understood that the meeting will be strictly private.

It is understood that the whole of presidential address is not yet ready and most of it will be delivered improvising.

Excess Profits Tax.**Finance Member's Correction.**

DELHI, December 24.
The Hon. Sir James Meston, Finance Member, has addressed the following letter to the press: Sir, in a recent issue, you published an account of a meeting of the Indian Merchants' Chamber and Bureau, which took place at Bombay on the 18th instant. Certain inaccuracies have crept into the report of the remarks which I made in reply to a speech by the Hon'ble Mr. C. V. Mehta, the President of the Chamber. Speaking on the excess profits duty, I am reported as having said that the responsibility for the bill was not mine. This is certainly incorrect and nothing could have been further from my intention than any such disclaimer. Again the statement is assigned to me of preferring Indian securities if they offered an equal degree of security. The sentence is meaningless and presumably refers to the investment of the paper currency reserve. What I said was that Indian securities were unobjectionable for this purpose if they afforded an equal degree of assurance with sterling investments, being made available in an emergency to secure the encashment of our paper money. I should be obliged if you will insert this correction.

Yours Faithfully,

DELHI, December 24.

J. S. MESTON.

Hindu Moslem Relations.**Hindu Sabha's Appeal.**

DELHI, December 24.
The Secretary of the All-India Hindu Sabha has addressed a letter to the drafts committee of the Indian National Congress and the Secretary of the All-India Moslem League saying that in view of the fact that Bakrid riots disturb the harmonious relations of the Hindus and Mohammedans more than anything else, the Subjects Committees of the Congress and the League should be asked to consider the desirability of appointing a mixed commission of the representatives of the All-India Hindu Sabha and the All-India Moslem League to enquire into the causes which led to the deplorable riots which took place last year in the Shahbad district of Bihar and at Katarpur in the district of Saharanpur this year, and to suggest measures to prevent their recurrence in future. A resolution to this effect is likely to be placed before the Hindu Conference.

Additional Members in Franchise and Subject Committees.

DELHI, December 25.
A press communique says:—When Reforms Committees examine questions affecting the Government of India the Hon. Mr. A. P. Muddinar, C. I. E., and Hon. Khan Bahadur Main Muhammad Shah, C. I. E., will be additional members of the Franchise Committee and Sir P. D. Puttani, K. C. I. E. and Mr. G. Rainy, C. I. E., will be additional members of the Subjects Committee.

War Loan Scrip.**A Press Note.**

DELHI, December 24.
A Press Communique says:—Investors in the Indian War Loan of 1917, who received temporary scrip as a substitute for bearer bonds are informed that bearer bonds have now arrived in India. The payment of the next half yearly interest which will be due on the 15th February 1919 will be made as on previous occasions on production of the temporary scrip, but the latter will not be returned to the holders, who will receive, together with the payment order for their interest, the new bearer bonds with unpaid coupons attached from the Public Debt Office at Calcutta, Bombay or Madras as the case may be. Holders of temporary scrip may at their option tender in person or forward it by post to any of the Public Debt Offices above-mentioned. Holders not resident in one of the Presidency Towns may forward their temporary scrip to the Public Debt Office concerned either direct or at their option through the nearest treasury. If the scrip is forwarded direct to the Public Debt Office intimation should be given to the latter or the treasury at which the payment of interest on the bearer bond is desired. If the scrip is forwarded through a treasury it will be assumed that payment is desired at that Treasury. As regards holders of temporary scrip who are residents in Burma, the procedure will be to forward the scrip to the Assistant-General, Burma, who will make an interest payment order to the treasury named by the holder and will thereafter forward the scrip to the Public Debt Office, Calcutta, for issue of the bond direct to the holder. In all cases the temporary scrip should be receipted by the holder on the reverse in the space for the purpose. As bearer bonds are issued only in denominations of Rs. 100, Rs. 500, Rs. 1000, Rs. 5000 and Rs. 15,000 the holders should if they have any special preference in the matter specify in the receipt the number of bonds of each denomination required by them.

Calcutta

Calcutta, December 24.
Sir Harcourt Butler, Lieutenant-Governor of the United Provinces arrived by special train at Howrah station this morning. His Honour is a guest at the Government House till the 29th on which date he leaves for Allahabad.

Reform Committees.

CALCUTTA, December 24.
The Franchise and Subjects Committees under the Reform scheme in their Calcutta sitting will examine forty five witnesses from Bengal representing twenty different associations. They include twelve Europeans, thirteen Bengalee Mohammedans, fifteen Hindus, two Marwaris, two Anglo-Indians and one Indian Christian.

H. E. The Viceroy.

CALCUTTA, December 24.
His Excellency Lord Chelmsford returned to Calcutta, from his shoot in Cooch Behar at 2 this afternoon. The Maharaja of Cooch Behar also arrived by the same special train. The shoot which took place in the reserved forest is said to have been successful.

AMONG the distinguished visitors in Calcutta during the Christmas week are the Maharaja of Kapurthala, who has arrived and the Maharajas of Solindia and Mysore and the Nawab of Rampore.

THE Bengal blacksmiths taking advantage of the present season for Congress and Conferences have decided to hold a Conference of their own at Dacca which will be attended by representatives of their castemen from different districts of Bengal.

In view of the rapid rise in the price of cloth again a Government cloth shop has been opened by Mr. W. M. Crawford, Deputy Commissioner of Manbhum, in Purulia Court compound where cloth can be purchased at reduced rates. Mr. Crawford is taking similar measures about food grains.

SOMETIME ago Mr. Hasanta Kumar Mukerjee of Dacca police was shot at by some anarchists at Kotta Bazar, Dacca. He was under the treatment of Lt-Col. Newman and Dr. J. N. Chatterjee of Nitford Hospital and has now completely recovered from his injuries. The police officers of Dacca have just presented a gold wrist watch to Dr. Chatterjee in recognition of his excellent services to the wounded police officer.

Bombay**Fire in Bombay Harbour.**

Bombay, December 24.
This morning a fire broke out in a shed at Alexandra Dock and resulted in damage to the extent of half a lakh of rupees. The scene of fire was a godown containing bags of bean, oat and other stores belonging to Supply and Transport Corps.

In continuation of the note regarding passages it is further notified for public information that the Controller will not exercise control over the steamers announced to sail from Bombay or Karachi at a date not later than 18th January and applications for passages need not be made to the Secretary, Passages Committee by persons who have booked passages with steamship companies, on steamers leaving before or on that date.

Punjab**Mr. Patel's Bill.**

LAHORE, December 24.
The Dev Samaj of Lahore at a meeting on the 16th instant passed a resolution strongly supporting the Hon'ble Mr. V. J. Patel's Inter-caste Marriage Bill. The meeting was attended by about seven hundred members and sympathisers of the Dev Samaj. The resolution requested the Government to lend its weight to the Bill and thus remove a great and standing wrong against the progressive section of Hindus.

THE Maharaja of Faridkot died on Monday, the 23rd morning.

United Provinces**Ali Brothers Arrival at Allahabad.**

ALLAHABAD, December 25.
Messrs. Mohamed Ali and Shakat Ali arrived at Allahabad last night by Jubbulpore passenger and met with a great reception at the station by a large gathering of Hindus and Mussalmans.

South India

PONDICHERY, December 24.
It is officially announced that M. Martineau, the Ex-Governor of French India, is nominated as the Director of the Ministry of Colonies, Asiatic Service.

M. Germanie is semi-officially confirmed to have been appointed the Governor of French India.

It is reported that M. Gieble, the Major and M. Gnanadigam, Advocate, are starting for France as representatives of French India, the object being to bring about some constitutional change concerning principally the enlargement of Pondicherry.

Latest Telegrams.

London, December 23.
The Belgian Communique says: The first Cavalry Brigade entered Germany and reached Dalsdorf.

London, December 21.
Cambridge University Election resulted as follows:—Mr. J. F. P. Rawlinson. (Coalition Unionist) 2034. Sir J. Larmor (Coalition Unionist) 1986. Mr. W. C. Waethan 1229. Mr. J. Q. Squire (Labour) 641. There are two seats.

London, December 24.
PARIS.—The Havas Agency states: President Wilson had a Conference with Mr. Hoover, United States Food Controller, regarding food situation in Germany. In this connection it is emphasised that nothing can alter America's determination to feed her Associates First, neutrals second, and Germany last. Mr. Wilson wishes to finish the unofficial part of his visit to Europe, namely his visits to Italy Belgium and devastated parts of France after returning from England. He hopes to finish completely during the first week in January and then settle down to peace work in earnest.

London, December 24.
PARIS.—The Havas Agency states:—King Alfonso has sent a warm Telegram of thanks to President Poincare for medal conferred on him in recognition of the His Majesty's services in the cause of French prisoners of war. The King says he would have been glad to have always felt the sincerest friendship.

(Un-corrected.)

London, December 24.
PARIS.—The first direct train from Paris to Brussels leaves Paris on Friday afternoon at half past three and is due in Brussels next morning.

[Associated Press]

Indian National Congress.**Presidential Address.**

DELHI, December 26.
The following is the presidential address of the Hon. Pandit Madan Mohan Malaviya delivered at the thirty-third Indian National Congress at Delhi on Thursday December 26th, 1918.

Brother delegates, Ladies and gentlemen:—As has often been said the presidentship of the Congress is the highest honour which the people of this country can bestow upon any one. It is doubly so when it is conferred a second time. This honour is enhanced in the present instance by the fact that you have been placed to call upon me to guide the deliberations of our great national assembly at a time when momentous events which affect India as well as the rest of the civilised world are taking place, and when questions of the most far reaching importance which have a direct and immediate bearing on our future are to be considered by the Congress. I am most deeply grateful to you for this signal mark of your confidence in me. I am also grateful to my esteemed friend Mr. Vijayaragava Chariar whom I so much miss in the Imperial Legislative Council where his unyielding independence and incisive logic made him a source of great strength to the people's cause and his partiality for an old friend led him to think that my election would serve that cause better at this particular juncture. I sincerely wish I could feel that I deserved all this honour and confidence. I pray to God that with your generous help I may prove not unworthy of it and that our deliberations may be such as will redound to our credit and the honour and advancement of our country.

The importance of this session of the Congress does not need to be emphasized. We meet to-day in this ancient capital of the Indian Empire, hoary with all its historic traditions and associations. It irresistibly brings to our minds a crowd of thoughts happy and the reverse of the glories and the vicissitudes which our ancient land has known. The impulse to dwell upon them is strong but I will not do so at this place. I will dwell here rather upon the living present. We are meeting at a time when the civilised world is celebrating the happy end of the greatest and bloodiest war known to history. That end was announced in a memorable utterance by the distinguished Premier of England. When addressing the people of Britain he said "you are entitled to rejoice people of Britain that the allies the dominions, and India have won a glorious victory." It is the most wonderful victory for liberty in the history of the world. You, too, my countrymen are entitled to rejoice as you have actually been rejoicing that this great victory has been won. You are also entitled to feel justly proud that our country has played a noble part in this great war and made a magnificent contribution to its glorious end. As His Excellency the viceroy very well said the other day she was early in the field helping to stem the rush of Teutonic hordes and she has been into the end and her troops largely contributed to the staggering blow in Palestine which first caused our foe to totter to his fall. India had many grievances against England when the war broke out, but she had not lost faith in the Britons love of justice and liberty. And the moment the message of His Majesty the King of England and Emperor of India was received announcing that he had been compelled to draw the sword in defence of liberty and of treaty rights and obligations, India totally put aside her grievances buried her differences and her Princes and people readily identified themselves with the cause which England had taken up because it was the cause of righteousness and liberty. Both our national traditions and our national aspirations predisposed us to that attitude. In days long past the memory of which is still cherished our ancestors had waged the greatest war recorded in our history, the Mahabharat, and so sacrificed the entire method of the nation to establish the triumph of righteousness and for thirty years we had been carrying on a constitutional struggle to obtain some measure of power to administer our own affairs. Consequently all classes and communities of our people enthusiastically united in giving an assurance of unwavering loyalty and unflinching support to His Majesty the King Emperor in the prosecution of the war to a successful end. The Ruling Princes and the people of India made what His Majesty was pleased lovingly to describe in his gracious message of September 14, 1914 as prodigal offers of their lives and treasure in the cause of the realm. Let us thank God that our deeds have been as good as our word. We have helped to the full extent of the demand made upon us and more in men money and material. Both our honored Ruling Princes and our people have contributed their quota of personal service to the war and both have made money contributions in numerous instances beyond their means.

From the day His Majesty's message was received India urged with one voice that her valiant soldiers should be sent to France to be in the forefront of the conflict. Our late Viceroy Lord Hardinge, who trusted the Indians and who was trusted of them appreciated our proposal and with the foresight and courage that distinguished him he despatched the Indian troops to France. Both India and the Allies owe him gratitude for his act of statesmanship. Our troops saved the situation in France in 1914 and covered themselves with glory. The full value of the contributions of the Princes and people of India in money and resources remains to be calculated, but we know that it amounts over two hundred millions or three hundred crores. As regards our contribution in men, the Secretary of State for India stated the other day in Parliament that 1161789 Indians had been recruited since the war began and 1215331 men had been sent overseas from India and that of those 101439 had become casualties. These are contributions of which we have every reason to be proud. More proud are we of the fact that through all these four years of trial and tribulation in the face of the extreme suffering which the war inflicted upon our people and even when the sky seemed to be much over-caste, India remained unshaken equally in her loyalty to the King Emperor and in her resolves to do her utmost to help the Empire till the end. This is particularly

(message incomplete)

ఆహారపదార్థములు.

అధికారుల ప్రకటనము.

నియంత్రణల డైరెక్టరు ఆర్. వి. ఉడ్డు వి. సి. ఎస్.

గారు మాటలు వ్రాయుచున్నారు:—

విజయము, కర్నూలు, రాగి, జొన్నలు, కంబు, రత్నకర్ణి న ఆహారపదార్థములు, మానెంజలు, చక్కెరను, మదరాసు నుండి ప్రయోగింపఁ బట్టిన అధికారులయొద్దనుండి తెచ్చు కొనక నే ఎగుమతి చేసికొనుటకు అధికారియగుటచే నది. తిరు నల్వేటి, సంకెటలకు మధ్య తయారుచేయుచున్న బెల్లము నల్లినప్పుడును తయారుచేయుచున్న చక్కెరను సయితము సర్టిఫికేటుల పొందకనే ఎగుమతి చేసికొనవచ్చును.

రంగూనునందు 1919 సం॥ను అగు విజయపురంబుపు ధరలను నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వమువారి భోజనపదార్థముల అధికారి నిర్ణయించి నాడు. వారు నిర్ణయించిన 2 ముగలు గల విజయపురంబు 2½ ముగలు గల నూకల బస్తాలను మదరాసునందు లైసెన్సుకు పొందిన వర్తకులు అమ్మకలసిన ధరలను తెలుపుచున్నాను. తూర్పుకుడి తప్ప తక్కిన తూర్పుతీరపు శేవులలో నేవురు కేవు రూ 86 అ మాత్రమే ననూలు చేయవచ్చును. అయినను ఈకేవు డిసెంబరు 16 వ తేదీలోపుగ నచ్చునీవర్తకు అన్వయించును.

విజయపురము	రంగూను	బస్తాధర
విజయపురం	విజయపురం	
	రూ. ఆ. పై రూ. ఆ. పై	
పెద్దచురల రకము	885-0-0	12- 8-2
చిన్నచురల రకము	845-0-0	12-12-0
ఎస్. క్యూ (ప్రెయిలుటలరకము)	858-0-0	18- 0-8
మాడుచుక్కల రకము	871-8-0	18- 4-11
రెండుచుక్కల రకము	886-0-0	18-10-0
ఏ 1 నూకలు	885-0-0	16-14-0
ఏ 2 ,,	280-0-0	14- 4-10
ఏ 3 ,,	210-0-0	12- 4-10
ది 1 ,,	300-0-0	14-14-0
ది 2 ,,	250-0-0	18- 7-2
ది 3 ,,	180-0-0	11-11-8

ఈ క్రింద యుదహరింపబడిన శేవుల ధరలను మదరాసు ధరలతో తీసివేసిన యెడల తేక కలిపినయెడల అచ్చటి ధరలు నిర్ణయము కాగలవు.

శేవులు	విజయము	నూకలు
	ర. ఆ. పై.	ర. ఆ. పై.
విశాఖపట్టణము	— 0-5-11	— 0-6-8
కాకినాడ	— 0-8-6	— 0-8-1
నాగపట్టణము	— 0-5-1	— 0-5-11
గూడలూరు	— 0-8-10	— 0-5-0
తూర్పుకొడి	+ 1-1-5	+ 1-6-4
కొచ్చి	+ 1-0-0	+ 1-5-1
కల్లికోట	+ 1-0-8½	+ 1-6-5½
తలచేరి	+ 1-2-0	+ 1-7-7

ధిల్లినందు భోజన పదార్థముల సహాయధికారులు నా క్రిందివిషయములను తెలుపుచున్నారు:—

భోజన పదార్థముల కొనిపెట్టవలసినది, ఒక రాష్ట్రము నుండి మరియొక రాష్ట్రమునకు ఆహారపదార్థములను పంపు కొనుటకు ఉత్తరువులను నిప్పించ కొరకు అనేకమంది వర్తకులు దరఖాస్తులు పంపుకొనుచున్నారు. ఈ విషయమున యుత్తర నిమిత్తులకు నియంత్రి డైరెక్టరులకే అధికార మున్నది. కావున ఇంకముందు దరఖాస్తులన్నియు డైరెక్టరులకే బంపవలయును. కొనిపెట్టవలసినది సచ్చ దరఖాస్తులు గమనింప బడవు.

నా కావిషయము-ఆస్ట్రేలియా.

మెల్బోర్న్, డిసెంబరు 20:— ఎడ్మిండ్ జెల్లిగో గారు ఆస్ట్రేలియానుండి నా కావ్యరహిత విషయములను జూచుటకు ఫిబ్రవరిమాసమునందు ఇంగ్లండునుండి బయలుదేరి వచ్చుచున్నా గని ప్రతినిధిసభవారును మంత్రులును ప్రకటించిరి. ఆట్టి మహా ప్రాజ్ఞునిచే ఆస్ట్రేలియాను ఆతి ఆధునికమగు సలహానిప్పించుటకు పంపవలసిన ఆకర్షకతను ఎడ్మిండ్ జెల్లిగో గారు గమనించుచు గర్వింపుచుంటి యని వారు వ్రాసిరి.

వృత్తాంతములు

పరిష్కృత మహారాజుగారి మృతి:—మహారాజు గారు సోమవారమునా దుదయమున చనిపోయిరి.

నయాజేంకర ప్రజలు యుద్ధవిరామోత్సవమును గత సోమవారమునాడు సత్పిరి. జూబిలీ హాలులో హరికథా కాల తేటముతో ఉత్సవ మారంభమయ్యెను.

బంగారి వడ్రంగులు పనివారు ప్రస్తుత కాలగణు మహా సభాకాలము నవకాలముగా జేసికొని ధక్కాబొందు తా మొక ప్రత్యేక మహాసభను జరుపుకొనుటకు తీర్మానించిరి.

క్రిష్టమును సమయమునకు కథర్లా మహారాజుగారు కలకత్తాకు వచ్చిరి. సింధియా మహారాజుగారును మైసూరు మహారాజుగారును, రాంపూరు నవాబుగారును రానున్నారు.

సంయుక్తరాష్ట్రముల శిల్ప నెంట్లు గవర్నరు సర్ మోర్గెన్ బట్లరుగారు 24-వ తేదీ యుదయమున చౌరా నేమనునందు దిగిరి. వారు 29-వ తేదీనటమిండి అలహాబాదుకు వెళ్లుదురు.

మెయ్యపుర ప్రభువుగారు కూచిపూరునందు చేటకై వెల్లియుండి 24-వ తేదీ యుదయము కలకత్తాకు తిరిగివచ్చిరి. కూచిపూరు మహారాజుగారును ఆ స్పెషలు బండిలోనే వచ్చిరి.

నేనలసహాయనిధి:— ఈ నిధివారు తరుచుచేయుచున్న సహాయమునకు కృతజ్ఞతతో మెహతామెయిలాలోని సైనికులు క్రిష్టమును సందర్శించిన వందల పూర్వకముగ సద్భావమును వెల్లడించుచున్నారని జనరలు మార్షలు గారు నిధికార్యదర్శికి తంతివార్త నంపిరి.

మిత్రమండలి విజయమున కన్నకదానము:— కలకత్తా నగరమున బాబు కేశవరాం పోద్దారుగారు పెక్కువేలమంది కన్నదానముచేసిరి. మొదటివందలలో కొన్ని వేలమంది భోజన ము చేయుచుండగా రోనాడ్వే ప్రభువుగారువచ్చి మాచి వెల్లిరి.

24-వ తేదీని బొంబాయినుండి అలెగ్జాండ్రా నాకా నిర్మాణ స్థలమున ఒకవోటు అగ్నిగలిగి 50 వేల రూపాయల నష్టమును గలిగించెను. స్ట్రెట్టోస్కోప్ దశమువారి గోదా మునం దగ్గి కలిగినది. అందు ఓటుధాన్యమును, కాయగింజలు నుండెను.

బట్టధరలు మజల పెరుగుచున్నందున మాంఛముడిట్టి కమిషనరు గారు క్రాఫర్డుగారు పురూలియాలోని ఆవరణమున ఒకగన్న మెంటు బట్టలదుకాణమును దేవచిరి. అచ్చట బట్టలు చౌకగా విక్రయించునట. ఆహారవస్తువుల విషయమునను క్రాఫర్డుగారు రెట్లే యేర్పాటు చేయుచున్నారని తెలియుచున్నది.

ధక్కాబొందుల కత్తా బజారులో కొందఱు ఆరాజకులు ధక్కాబొందు ఉద్యోగమునందు తనంతకుమారు ముఖర్జీ గారిని తుపాకితోగాల్చిరి. తల్లి నెంట్లు కర్నూలు న్యాయకో, జె. ఎస్. ఛట్టర్జీ గార్లు వారికి చికిత్స చేయుచున్నాను. ఛట్టర్జీ గారు ముఖర్జీగారికి చేయుచున్న సేవకు బహుమానముగా పోలీసు అధికారులు అతనికి ఒక బంగారు మనికట్టుగడియారము నొసగిరి.

యుద్ధమున ప్రత్యేకములు:— ఇదివరకు ప్రత్యేకము రానందు న వానికి బజారుగా చీట్లయి య్యుండెను. ఇప్పుడు ప్రత్యేకము వచ్చినది. 15-2-19 వ తేదీని యియ్యవలసిన 6 నెలలవడ్డీనిపుచ్చు కొనగోరువారు వెనకటివలెనే-ఆచీట్లను మామనే నడ్డీ యును క్రొత్తప్రత్యేకములు నయియ్యబడును. కలకత్తాబొంబాయి చెన్న పురములందు పల్లికుడెటు ఆఫీసులనుండి “అన్వయము కావను” అగునాడ వానితో నియ్యబడును. గాన చీట్లను స్వయముగా గాని టపాద్వారాగానినదగు మూడువట్టణములలోని పల్లికుడెటు ఆఫీసులలో జేసికైన ఏరాష్ట్రమునా రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన ఆఫీసుకు పంపదగును. అందులకు సామ్యు ఏ ప్రైవేటికి పంపవలెనో గూడ వారువ్రాయవలెను. చీటిని ఏదైన ప్రైవేటి ఆఫీసుద్వారా పంపినసామ్యు ఆప్రైవేటి ఆఫీసుకే పంపబడును. బర్మాదేశములు చీట్లను బర్మా ఆక్టోబెంటు జనరలుకు పంపవలెను.

విషియన్ కమర్షియల్ అప్యూరెన్సుకంపెని లిమిటెడ్, బొంబాయి:

మదరాసు బ్రాంచి: నెం 5, లంబు శెట్టిపేథి, మదరాసు.

ముఖ్యమైన ప్రకటన.

రాజమహేంద్రవరము, బెజవాడ వట్టణములందు తిరుమళ్ల వెంకటసుబ్బరావు గారికి గ్రాంటుచేయబడిన యీ కంపెనీయొక్క ఏజన్సీ రద్దుపరువబడిన దని యందు మూలముగా యీ కంపెనీకి సంబంధించిన వారందరికిని తెలియబరచుచున్నాము. వారికి యీ కంపెనీ నీతో నేటిదినమునుండి ఎట్టి సంబంధమును లేదు.

(క్యాంపు) బెజవాడ } జె. కె. రాజారావు కంతులుగారు, కార్యదర్శి,
తేది. 20-12-16. } (1408) మదరాసు బ్రాంచి, (క్యాంపు) గుంటూరు.

ఆయుర్వేదకళాశాల, చెన్నపురి. (1045)

ఈ కళాశాలలో చేరిన ఆయుర్వేదభూషణ, భిషగ్వరపరీక్షలకును, అఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యావీర పక్షమున జరుగు ఆయుర్వేదాచార్య, విశారద, వైద్య, ఈ పరీక్షలకును ప్రత్యేకశాఖ లేర్పరువబడి విద్య కలవబడును.

నూతన తరగతులు 1919 జనవరిలో ప్రారంభమగును.

జీతములు:—ఆయుర్వేదాచార్య కాఖకు నెలకు రి రూపాయలు. తదితర కాఖలకు 8 రూపాయలు.

మాత్రమే. ప్రవేశపరీక్షయందు తీర్థులగు కొందరికి భిద్యార్థి వేతనము లొసగబడును.

యోగ్యతాంశములు:—భిషగ్వరకాఖ తప్ప తక్కిన కాఖలలో చేరగోరువారికి సంస్కృతమున చక్కని భాషాజ్ఞాన ముండవలయును. భిషగ్వరకాఖకు మాత్రము ఆంధ్రమునగాని, ద్రవిడమునగాని చక్కని జ్ఞాన ముండిన కాలును. ప్రతికాఖకు 50 గురుకు మాత్రమే ప్రవేశము గలదు.

వివరములను వెలియగోరువారును దరఖాస్తు ఫారములను బడయగోరువారును మదరాసు మాంటుకోడ్డులో నుండు తిలివిలాసము: } చెన్నపురి ఆయుర్వేదకాలేజి ప్రెస్సివల్
“వండిట్” } పండిత డి. గోపాలాచార్యగారికి
మదరాస్. }

వ్రాసికొనవలయును.

ప్రజాభిప్రాయములు

I
ప్రజాభిప్రాయములు

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఘికములు:

అయ్యో, నిజమేమిట! నేను బాధితులను నుండి తీరు
వల్ల కేసులో ప్రజాభిప్రాయములు పోయిందాగా, "సరిగా నున్నట్లు
భరించి" శరీర భాగమును కష్టపడవలసి యొక ప్రయోగి
తుని ప్రజాభిప్రాయము బాధించునని యీయవలదు లాగు
చుండగా నేను చూచితిని. ఆ ప్రయోగిని బాధించునని పరి
శుభ్రమైన తులనలను వైకేసీగారి యందుండి. బట్టలు కట్ట
వుక నన్ను యాదించుటలో శరీరము నంతటిని కష్టపడు తగిన
వెద్ద కష్టమును కొనలేని అతడు నుడివెను. నేను నేను
శ్రోత్రీయ ప్రామాణ్యమునకై వస్త్రముల భరించి తిరువల్లి
కేసులోని ప్రజాభిప్రాయము లోని యిటువంటిది. ఒక
హిందూస్త్రీ తనవద్దకు ముట్టకు కూడ బిడ్డెట్లు నేల
కొనవలయునని అడిగినందున కొక ప్రజాభిప్రాయము దామెను
"గాడిద" అని చూపించి సారించెను. ఈతని వర్తనము
బాగులేదని నేను బలికి, యీగారికి జరిమానా విధింపుమని
ఇనప్పేక్షలుతో తెలిపితిని. అంతట ఇనప్పేక్షలు, నేను సరిగా
దేహమును కష్టపడవలెనని, అందుచే బండిలో
నుండి అవలకు బోవలయునని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. నేను
"సరిగా నున్నట్లు భరించి"ననియు, అందుచే నా శరీరమునంతను
కష్టపడవలెను అనవలయు లేదనియు నుచివించితిని. ప్రజాభిప్రాయము
అరగంటకు అపిచేయబడినది. ప్రజాభిప్రాయము నావలయున
వాదించియు లాభములేక తనవారిని తాముబోయి. ప్రజాభి
బండి తిరువల్లికేసులో పోలీసు స్టేషనుకు గొంతుబడిన. నేను
దులలోనే కూర్చుండి యుంటిని. నేను పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు
కరుగద్ద స్టేషనుమెంటు నాఖలుచేసితిని. అతడు ప్రజాభి
స్పెక్టరు వద్దకుండి కూడ యొక స్టేషనుమెంటు పుచ్చుకొని
వీనిని తాను వై అధికారులకు పంపెనని చెప్పెను. అతనియొద్ద
నాటికేట్లును సొమ్ము నాపనునకై యుండితిని. ప్రజాభి
పెసివారి విషయమునుపరిశీలించి, తమ నేరములు ఒక్కొక్క
రు మర్యాదగా ప్రకరించునట్లు కట్టిచేసి, తమ నేరముల
వర్తనమునకు తమవారమును లిఖింపవలయున తెలుపుదు రని
విశ్వసించుచున్నాము.

మదరాసు 25, డిసెంబరు, 18. ఎన్. కె. రామస్వామి.

II
వెజవాడ విద్యార్థి విషయము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఘికములు:

అయ్యో, 8-12-18 వ తేదీని వెజవాడయందు శ్రీ పరమ
హంస పరివ్రాజకాచార్యత్వాది విరువాత విరాజమాను
లును వైరజ్ఞ సామ్యభిముఖులు నడచుచున్న శ్రీ బోధానంద
భారతీస్వామిలవారి యాధిపత్యముకింద జరుగుచున్న సభ
విషయమై 13-12-18 తేదీన యాంధ్రప్రదేశ్ యందు బిక్
టింపించుచు విషయములు కొన్ని సత్యతరములు. శ్రీ పాటి
బండ పేకటరమణ ముఖంతులు గారును శ్రీ కవుతా నూర్య
సారాయణ రావుగారును భర్తనిర్ణాయకసభ ప్రస్తుతము
గొన్ని దినములకును మధ్యమక్షములవారును కొనస పండిత
వర్త్యులు నిర్దిష్టదినమునకు రావాల పని తెలిపినందున నిలుపు
చేయబడినది శ్రీ కళ్యాణానంద భారతీస్వామిలవారియొక్క
"స్మితుం తేనానుల" శ్రీ వెంకటప్ప బుచ్చిరామయ్యగారనే
వారికి 30-11-18 వ తేదీన తెలియబడినది. శ్రీయుత
బుచ్చి రామయ్యగారి ద్వారముగా నె తొల్యై శ్రీ కళ్యా
ణానందలవారి కాహ్వానము పంపబడియున్నదని విజ్ఞులకు
మనవి చేయుచున్నాడట. ఇట్టి సందర్భమున శ్రీ బాలస్వామి
లు సభ నిలుపుచేయబడినదని తమకు తెలియలే దనియు,
స్వేదనవద్ద తమకు నెవ్వరు నెదుర్కొనినందున లేదనియు
వ్రాయుచు 12-12-18 నాటికే వెజవాడ వచ్చి
నట్లు వ్రాయుచున్నారు. వారి నెడవతేదీ నాటికే దయచేయు
దని యెవ్వరు గోరీతో తెలియవచ్చుట లేదు. అదియునుగాక
సభ నిలుపుచేయబడినట్లు గూడ నుత్తరము వ్రాయబడినది.
ఇంకా వీరు 8-12-18 తేదీని గానించిన సభలవయమై
గొంచెము విచారించెను. సభ కక్ష్యములు శ్రీ కళ్యాణానంద
భారతీస్వామిల గురువులు. సభ నలంకరించినవారికి గాని యీ
ప్రస్థానములకుగాని శ్రాంతవిషయము తెలిసినట్లు దోచును. ఒక
వేళ నెకరిద్దరభిజ్ఞులందీనను తెలియనివారితో వాదించుటెట్లు?

విషయములగుగా నెట్లంగినవారితో కదా వాదము సలుపుట.
కాని శ్రీ కళ్యాణానందలవారి రంధ్ర తొట్టుపాటుతో సభచేసి
యెట్లైన తమ యభిప్రాయము నిలుపుకొన బ్రయత్నించుట వారి
వాదదౌర్బల్యమును సర్వవిధముల బాటుచున్నది. ఇంతమాత్ర
ముచే లోకము భ్రమించుచుండును. జనరణిల 4, 5 తేదీలలో
నొక గొప్ప శ్రాంతసభ వెజవాడయంద జరుగనున్నది గావున
నందు బ్రాజ్ఞులగు శ్రాతులందఱుకూడ ప్రాయశ్చిత్తకళ్యా
ణంధవిషయమై యథార్థమును బ్రకటింపవలయును.
మహాశ్రమములచే బలిత్రవంతమైన భరతవర్షము తన
తొంటి యాస్పత్రియను బడసి లోకమునకు మార్గదర్శి యై
వలయునగాక. భర్తయు జయించునగాక.

కాకినాడ
జననాథపురం
23-12-18.

భ. స. శర్మ.

ii

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఘికములు:

అయ్యో, 23-12-18 వతేదీలో శ్రీ పాటిబండ పేక
టరమణయ్య పంతులుగారు ప్రకటించినలేఖకు ప్రత్యుత్తర
మియ్య తమకులపు వేడుచున్నాను. శ్రీస్వామిలవారికి సభా
కార్య నిర్వాహకులంపిన యాహ్వానము పే రూ రు లో
29-11-18 తేదీన యుద్దించి. వెంటనే పండితులకు సమా
చారమంది, తాము 5-12-18 తేదీ రాత్రికి వెజవాడకు వచ్చెద
మని 30-11-18 తేదీన పేరూరునుండి కార్యనిర్వాహకులకు
వ్రాసినారు. ఈనాలు వెజవాడలో 2-12-18 తేదీన యుద్దించిన
దట. వెంటనే తండ్రియిచ్చిన బాగుండెడిది. అట్లుజేయక
సభ చాలించుకొన్నట్లు పేరూరుకు బాబు వ్రాసినారు. ఈ
బాబు పేరూరులో శ్రీ స్వామిలవారు బయలుదేరిన 4-12-18
తేదీ ఉదయ 9 గంటలవరకు చేరలేదు. శ్రీ వారు మొదలు
తెలిపినరీతిచే, 5-12-18 తేదీరాత్రి వెజవాడచేరి. వారిలపు
ప్రకారము బొచ్చిలి మొదలగు ప్రజేతములనుండి రావలసిన
వారు నడేయిలలో వెజవాడ చేరినతరువాత శ్రీ వారిని కలిసి
కొనిరి. తామున్న పండితులన్ను వచ్చితిమని శ్రీపంతులు
గారికి 6-12-18 తేదీన వ్రాతములమున తెలిపియున్నారు.
ఈలేఖకు స్వయముగా పంతులు గారు రంధ్రకొని యున్నారు.

సభకులింగగా వచ్చినవారిని కలిజుకపోగా, సభ
చాలించుకొన్నందుకు తగు కుమారణ జెప్పకొనక పోగా,
తయివెచ్చునే వ్రాసినలేఖలో నసత్యములున్నదని వ్రాయు
సాహసము వెద్దలగు పంతులుగారికి తగదనుటకు జరించు
చున్నాను. 23-12-18 తేదీ సభకు వెజవాడలో తమకంటె
నెట్లగు ప్రయత్నము లేరనుకొనువారు కొందరును, కావ్యాం
తరములలో నున్నవారు ముగ్ధులందఱును రాత్రుకు గాని, చాల
మంది వచ్చియున్నారు. శ్రాతులు, విద్యార్థులు, వేదకు
తాళిమాలులగు లోకములు మొదలగువారు వచ్చిరి. ఉపన్యాస
మునవని యానందించి. పంతులుగారు రాత్రుకు. మాడలేదు.
వినలేదు. ఇక నెన్ని జెప్పినను వారికి సత్యమునున్నట్లు లేదు.
బ్రహ్మశ్రీ వానిలాల వేంకట శివాచార్యులు గారు మొద
లగువారి ద్వారాను యభిప్రాయమందలి యథార్థమును
విచారించి చూచు వెలుపుచును.

వెజవాడ
24-12-18
చెరుకుపల్లి బుచ్చిరామయ్య
(ఇందు విషయమై ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల నికర బ్రయ
రంపర కాలము. ఆ. ప. స.)

మహారాజా హోటాలు
(1912 సం. లో స్థాపించబడినది.)

చెన్నైలో రాజధానిలో ముఖ్యమున ఇండియన్
హోటలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్ మినియకవిధి, మద్రాసు
(హోటల్స్ ఎయిన్) (1102)
ప్రాంతమున అతిసమీపము గానున్న సట్టణమధ్యమందున్నది.
ప్రయాణికులకున్న విద్యార్థులకున్న విడిసి యుండుట
కున్న భోజనోపాయములకున్న స్వగృహస్థాఖ్యములకున్న
తగు ఏర్పాట్లున్నవి. మిడ్డలో గదులు ఎల్లక్రిక దీపాపాత
ములు ఆసనాదిపాకర్యములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును
కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూ 0-4-0.
ప్రత్యక్షమున కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభో
జనము, ఫలవారములు, ఆమధకముగల హిందువులవలన తయార
చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనుపద్ధతిప్రకారం వడ్డించ
బడును. విద్యార్థులకు తక్కువ రేట్లు.
ఈ హోటలు బర్మా, సిలోను, యూరోపు, ఇండియా,
వగైరాజాతములం దంతటను సంచారముచేసి వచ్చియుండు
ఒక అనుభవము గల నాయకుగారి ముఖనేటిమెంటులో
యున్నది. చాలిలు నులభముగా నుండును.

నోటీసు.

1. సప్తరాజయ్య బ్రదర్స్ అవులస్వామి, వొల్లె
రామన్న బ్రదర్స్ వాద్ద తాలూకు పొన్నూరు నుజరా నిశులతో
లైసెన్సును శ్రీ రాజ్యలక్ష్మీనాథుని లైసెన్సుతోని
27-12-18 తారీఖున యాదీరుక సాయానులతోటి ఫ్యాక్టరీవద్ద
వేలం జరిగించబడును. (1405)

ఆస్తి లెక్కలు.

(a) సదరు ఫ్యాక్టరీకింద భుక్తమవుచున్నది య
1-90 ట్లు భూమిని మండ్రికట్టవలెనో తయారచేయబడిక
వెద్దలిల్లిండున్ను, కడపరాయిలో తయారచేయబడి బారుక
సారాయున్ను, ధాన్యం నిల్వనిమిత్తం ఏర్పర్చబడిన కడప
రాయి పరిపించిన కొట్టు 11 గల లయియున్ను, మంబనగూ
లకు యేర్పర్చబడిన వెద్ద 6 లపారు మొట్టొట్టున్ను, కూలీ
లు కాపురం వుండుటకు వెద్ద 6 గల సాకాల లయియున్ను,
పూకనిల్వపునుకు నేరిమిత్తం కట్టబడిన వెద్దహుగల సాకా
యన్ను, సదర్ భూమిలోని మండ్రికట్టవలెనో 2 గన్ను,
పుష్పనీళ్ళ బావిన్ను, వేపచెట్లు తాకిచెట్లు, యాకచెట్లున్ను.

(b) వెద్దలిల్లిండులో అనుసృజియున్న యింజిన్
1 స్ని, బ్రిటనియా బాయిల్ 1 స్ని, యిందలి సాయాను
న్ను, యిందు సుబంధించిన డోక్కు 2 గన్ను, 1918 సం.
రం మాన్యువల్ కెప్పించిన కొత్త యుద్ధియను రంగుకా
వల్ల అ 3 1/2 నెలల 2 గన్ను, యిందు సుబంధించిన కలి
వేట్లు, గాలిపంకాలు, జల్లెడలు, బాబాయివారిను తయార
కాగల వల్ల 8 గన్ను యిందలిసాయానున్ను:—

(c) పుష్పనీటి యింజిన్ మారుచేసే బొలిప్టు గాలిపంకా
వల్లపుకింజి యింజిన్ 2 గన్ను, నువారు బ 800 లు
అరగోరుగల కడపరాయిలో తయారచేయబడి కళ్ళు
బ 600 లు వల్ల వాహాదుగలవచ్చు (కుండ్లు) బావు 8 గన్ను:

(d) డియబాన్సు, సీసదాగలి, తినుగు, స్టోరూట్లో
పుండే సాయానులు సహ:—

(2) పాట (వెసిడెంటు యిన్వెటరరం కొట్టివేయ
బడును. వేలం పాటకు ముందు 500 ధరావతున్ను, పాట
కొట్టివేయబడిక వెంటనే, ధరావతుతో చేర్చి రు 2000 ల
అదావున్ను, పాటతారీఖు లగావుతు 15 రోజులలో
గాని మొత్తం చెల్లించవలసిగా యేర్పాట్లు

సప్తరాజయ్య బ్రదర్స్ అవులస్వామి.

(వెసిడెంటు.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్

బహుమానముల సనేకములను గడించి

శ్రీమతి కంచనవల్లి కనకమ్మగారి

గ్రంథములు.

అమృతవలి

అత్యుత్తమైన నవల. వందలము లొలుకుచుండును.
నెం 1-4-0.

బుద్ధచరిత్రము

అతతరపునకు దగు నీతనిచరిత్ర మిక్కిలి మనోహర
ముగ రచింపబడినది. చక్కనితైలి. మంచి అచ్చు నెం 0-8-0.

చిరునామా: ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలియము,

1154

తెలుకొట్టి వీధి, మదరాసు.

విద్యార్థుల సిరా.

ఈ సిరా విద్యార్థి పంచమున మిక్కిలి కన్నె కెక్కి
వేర్వడినది. ప్రజలచే మిక్కిలి కొనియాడబడి ప్రాచీన
పరుపబడుచున్నది.

త్రైలు బ్లాక్ సిరామాత్రం 100-1-కి నెం 1-4-0
ఎట్టి, అంతవచ్చు సిరామాత్రం గోవును 1-కి నెం 1-4-0
ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము లన్నియు ఇంగ్లీషులోనే నుండవలెను.
Teachers & Co., Stationers & Ink dealers,
Post Box No 808, Calcutta.

లోక వ్రసిడి జెందిర జపులిదియములు.

సరసమైన నెలలు! చావుకు ఉత్తరవాదము!!
సాగవైక వెంకటాచార్య కొంగు గల కంది పట్టుచీరలు.
య 80 లు మొదలుకొని య 50 లు వరకు, పట్టుచీరలు
య 2 లు మొదలుకొని య 5 వరకు. హోమోనాల్ చీరలు
మొదలగు జపులిదియములకు క్రింది విలాసమునకు వ్రాయును.
1262 విత్తల్ అండ్ కంపెనీ, కంచి.

GET GOOD SIGHT.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble—they will correct your sight, but what you want some thing to cure your eyes, viz.: the Actina Treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it is simply itself remove the two screw caps from the Actina Insturment releasing the powerful vapour which applied to the eyes and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataracts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs. 25.8 in an Actina and save 'specialists' fees. Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on Disease' containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina H. P. Sole Agency, Batala (India).

The Actina Way.

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Constructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss Treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the natural cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural" that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by air post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala, (India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS.

TAKE THE OFFENSIVE AGAINST CATARRH.

Many people are inclined to neglect this disease in its early stages—don't commit such an error! Catarrh give rise to many diseases, such as—Bad Sight, Deafness, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Sore Throat, Influenza, etc. To effectively cure and Catarrhal disease you "must" remove the Catarrh and that is what most remedies fail to do. The Actina Treatment gets right to the root of the trouble and the powerful vapour courses through even the minutest nerves and blood-vessels in direct contact with the affected membrane, removing the congestion, and restoring healthy circulation. Invest Rs. 25.8 (plus postage, etc.) in an Actina and save specialists' fees. Valuable Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing particulars of our Conditional Trial Offer and testimonials, post free from Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala (India.)

ACTINA NATURAL TREATMENT.

JUDGE BY RESULTS.

Read the remarkable testimonials from both medical men and the general public and see what Erectruss has done for those suffering from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency even after other remedies had failed. Erectruss is the outcome of years of study and research and Dr. Bier's Principle of "Obstructive Hyperaemia," on which it is based, is one of the wonders of medical science.

The Erectruss is a "specialist" itself in all but cost: always handy, a sure and natural cure for these diseases, yet the total cost of an Erectruss is only Rs. 15, (plus postage, etc.), a low price indeed for such a miracle-worker. Before you forget, just sit down and write for the Free Descriptive Booklet—it may mean New Life to you. Address to ERECTRUSS (A.P.) Sole Agency BATALA (India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS.

మోసపోకుడు

తుప్పుకట్టినందుకండ చేయరంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు.
అట్లు తుప్పుకట్టకుండ చేయనది యొక్కటియే.

వాయిలెన్ డవ్ అందు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పలకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపల్ కార్పొరేషన్లు వర్కులకు బాగుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజల్స్:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అందు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తిహాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

నే కామ్యూనికేషన్ గోడనప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము

ప్లోరల్ ఆయిల్

(908)

పుష్పములతో తయారుచేయబడిన మినుల శ్రేష్ఠమైన తలనూనె సుమారు 25 సంవత్సరములుగా ప్రసిద్ధిచెదియున్నది. ఈ నూనె అధిక సువాసనగలదియు, తలకు చల్లదన మిచ్చును. ప్రేమమార్కు పుష్పాల్ ఫిరీడు బుడ్డి 1.కి 1 రూపాయ.

కెనార్డయిను పేరాయిలు

తలలో వెంట్రుకలు లేని బాగాలందు రోజు చదువుచుండిన యెడల భారాళముగా నల్లని వెంట్రుకలు మొలచును. ఫిరీడు సీసా 1.కి 1 రూపాయ.

క్యారెబ్యాలిక్ టూత్ పాడరు టిన్ను 1-కి 3 అణాలు.

ఇదియునుగాక సకలవిధమైన వ్యాధులకు మందులున్న, మంచి సువాసనలు గల అత్యుత్తమ వస్త్రాలు ఉన్నవి. కేట్రాగునకు వ్రాసి తెప్పించుకోవచ్చును.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd,

91, Upper Circular Road, Calcutta.

Telegram Address:—'Rasayan'.

Local AgentsP. Rangiah Chetty & Sons,
Indian Industrial Co.,

Madras.

M. R. Chandra & Co,
Madras Swadeshi Stores,

Madras.

గర్భాశయ రోగనివారినీ:— శ్రీలక్ష్మ గలగుడు

మురుకుల బిడ్డి కాకుండుట అకాలబిడ్డి, మైల బిడ్డి గాను, తక్కువగానుపోవుట, వసుమరోగము, సంభావనానరంకత్వనరం, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంటి మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధులను కుదురును.

పెద్దబుడ్డి రు 8.0-0.

చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, కుమారవ్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సక్తువు, కడుపులో మంటి మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని చుఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8.0-0.

చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసు రోడ్డు, ఎగుంబూరు, మద్రాస్. 166

ప్రాంత:— 8, బండరు పీఠి, మద్రాసు.

501 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాల తల వివృతనను వరికింపుడు.

ప్రతి వర్షమునను అక్షరలలోని సీసా విక్రయము బడుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింహా, బలియన్, గోవా, ఫిజీ, బెలంజీ, ఈస్ట్రాఫ్రీకా, మన్మథ ప్రదేశములవారు కూడ సీద్ధాంతమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "విశేషము లోకామయవార" కస్తూరిమాల సీసా మియంటి చున్న చుడల. మార్కెట్ కేంద్రము నమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, హస్త్యవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, కర్మ, గజనాళి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటిమండి గలగు వికారము, నిన్ను బిడ్డలకు గలగు జ్వరము, కర్మ, నామస్థి, మరియు వశేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంతము సేవనచే భార్యయునా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో వశేకవిధములను చదివిన వారు మరొకరెడలగు కర్మాటక మూలకలనుండియు యావధములను తమవారు చేయుచుందురు.

కొన్నికొన్ని యావధానకార గురుకులు, ప్రతి సీసామును చూచు ఉండును; చూచి తీసికొనకరెం.

అనుపాదప్రతిము, ప్రతిసీసాతో నూతనములును. 260 మార్కెట్టును సీసా కలిపాము. మార్కెట్.

8 సీసా: రోగనివారణ కేంద్రములలోను చాల భిన్నతరీతి రు 1-2-0

2. సీసా లోకనివారణ కేంద్రము 2-14-0

3. సీసా లోకనివారణ కేంద్రము 5-5-0

పరమ సరోగములకు భూవర్ష ఆయుర్వేదము సిద్ధాంతమును దొరుకును.

సీసా:— శ్రీ సీతారామచంద్ర వైద్యశాల, మద్రాసు.